សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រនិងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

របបគតិយុត្តអនុវត្តចំពោះការគ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ដល់ថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០

ស្រាវជ្រាវដោយនិស្សិតៈ

ភក់ ជីវី

គីម មីនយ្យូ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំៈ

លោក នី វិចិត្រ

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី២០

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៦

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២០

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្នុងនាមយើងខ្ញុំជានិស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច បានធ្វើកាសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងបានបញ្ចប់នូវរបាយការណ៍ជាស្ថាពរ ។ ក្នុងន័យនេះដែរ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ និងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតចំពោះ៖

-**មាតាបិតា** ដែលបានផ្តល់កំណើត ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា ប្រៀនប្រដៅ និងទំនុកបម្រុង ព្រមទាំងផ្តល់ជាចំណេះដឹង និងផ្តល់ដំបូន្មានល្អៗ រហូតធ្វើឱ្យកូនបញ្ចប់ការសិក្សាដោយជោគជ័យ និងក្រេបយកចំណេះដឹងក្នុងនាមជាពលរដ្ឋល្អ។ លើសពីនេះទៅទៀតពេលកូនបានចាប់កំណើតឡើង លោកទាំងពីរបានពិបាកខិតខំពុះពារគ្រប់ឧបសគ្គទាំងឡាយ ទោះបីជាការងារទាំងនោះបានបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ក៏លោកទាំងពីរមិនញញើតព្រោះដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតកូនឱ្យរស់សុខស្រួល និងផ្គត់ផ្គង់ឱ្យកូនបានសិក្សារៀបសូត្រ ក្នុងគោលដៅក្លាយជាមនុស្សម្នាក់ដ៏សំខាន់ដែលមិនអាចខ្វះបាន ក្នុងការចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សង្គមជាតិកម្ពុជា។ ជាពិសេស លោកអ្នកទាំងពីរមានគុណ គឺមិនអាចយកអ្វីមកប្រៀបធៀបបានឡើយ។

-**មិត្តភក្តិ** ដែលបានចំណាយពេលវេលា ដ៏មានតម្លៃ និងបានផ្តល់ជាមតិយោបល់កម្លាំងចិត្ត ដើម្បីជួយឱ្យយើងខ្ញុំមានថាមពល ក្នុងការបំពេញកិច្ចការងារនេះបានចប់ចុងចប់ដើម។

-**សាស្ត្រាចារ្យ** ដែលបានផ្តល់ពុទ្ធិ និងចែករំលែកបទពិសោធន៍ក្នុងការបង្ហាត់បង្រៀន ជួយលើកទឹកចិត្ត ត្រួសត្រាយផ្លូវ និងផ្តល់ជាដំបូន្មានល្អៗ គោលបំណងឱ្យកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះបានសម្រេច។ ជាពិសេស លោកគ្រូសាស្ត្រាចារ្យ **នី វិចិត្រ** ដែលបានជួយដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យកំឡុងពេលនៃការសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះបានយ៉ាងរលូន ក៏ប៉ុន្តែបើគ្មានវត្តមាន ប្រហែលជាយើងខ្ញុំមិនអាចសម្រេចនូវកិច្ចការមួយនេះបានដែរ គឺព្រោះតែលោកបានចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃ ក្នុងការពិនិត្យ និងកែលម្អនូវសារណាមួយនេះឱ្យមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធពរជ័យដោយលើកម្រាមដៃដប់ ប្រណម្យបួងសួងដល់វត្ថុស័ក្តសិទ្ធិទាំងអស់ឱ្យបាននូវសិរីសួស្តីបវរមហាសិរីដល់លោកអ្នកដ៏មានគុណ និងសាស្ត្រាចារ្យទាំងអស់ទទួលបានជោគជ័យជួបប្រទះតែសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន អាយុយឺនយូរ សុខភាពបរិបូរណ៍ និងសម្រេចរាល់ភារកិច្ចទាំងឡាយ។

សូមអរគុណ។

អារម្ភកថា

ជាបឋម ខ្ញុំបាទ កក់ ជីវី និងខ្ញុំបាទ គីម មីនឃ្យូ និងស្វាគមន៍ចំពោះលោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ សិស្ស និស្សិត និងបញ្ញវន្តទាំងអស់ ដែលបានចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃក្នុងការអានសៀវភៅរបស់យើងខ្ញុំ ដែលបានរៀបរាប់ពីអំពី «**របបគតិយុត្តអនុវត្តចំពោះការគ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក**» ។ សារណាមួយនេះ បានតាក់តែងឡើងនៅក្នុងឱកាសបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រ ហើយនេះក៏ជាឱកាសដ៏វិសេសវិសាលមួយដែលយើងខ្ញុំអាចវាស់ស្ទង់ចំណេះដឹងតាមរយៈការសិក្សាអស់រយៈពេល៤ឆ្នាំ និងការស្រាវជ្រាវបន្ថែម។

ការសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសប្រធានបទនេះឡើង គឺក្នុងគោលបំណងសិក្សាបន្ថែមទៅលើរបៀបក្នុងការគ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ ដោយឃើញពីសារៈប្រយោជន៍នៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជាវិស័យពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងវិវាទនិងដំណោះស្រាយផ្សេងៗដែលក្នុងនោះ មានវិបត្តិដែលទាក់ទងរវាងច្បាប់នឹង ការអនុវត្តជាក់ស្តែង។

ទោះបីជា យើងខ្ញុំបានពិនិត្យ និងកែសម្រួលជាច្រើនលើក ជាច្រើនសារហើយក្តី ក៏យើងខ្ញុំបានដឹងច្បាស់ថានៅមានកង្វះខាតចំណុចមួយចំនួន អត្ថន័យ ឬខ្លឹមសារណាមួយពិតជាជៀសមិនផុតនោះឡើយ។

អាធ្យាស្រ័យដូចដែលបានជម្រាបខាងលើ សូមលោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ សិស្ស និស្សិត និងបញ្ញវន្តទាំងអស់ មេត្តាអធ្យាស្រ័យនូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលបានកើតឡើងដោយអចេតនា ដោយក្តីអនុគ្រោះ។ សូមអរគុណ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូកទី១
យន្តការនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាដ្ឋាប័ណ្ណម៉ាក

ផ្នែកទី១៖ លក្ខខណ្ឌផ្លូវច្បាប់នៃការបង្កើតកិច្ចសន្យានៃម៉ាក ៣

កថាខណ្ឌទី១៖ គោលបំណងកិច្ចសន្យាអាដ្ឋាប័ណ្ណនៃម៉ាក ៣

១. លក្ខខណ្ឌនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក ៤

១.១. កិច្ចសន្យាទិញលក់ម៉ាក ៤

១.២. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាទិញលក់ ៨

១.៣. លក្ខខណ្ឌផ្លូវច្បាប់ក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាអនុប្បទាន ១០

១.៤. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាអនុប្បទាន ១១

កថាខណ្ឌទី២៖ កិច្ចសន្យាជួលម៉ាក ១១

២. លក្ខខណ្ឌតតាំងនៃភតិសន្យា ១១

២.១. លក្ខខណ្ឌតតាំងនៃសិទ្ធិជួលអចលនវត្ថុ ១២

២.២. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃភតិសន្យា ១៦

២.៣. «ខ» ពិសេសក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក ១៨

២.៤. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាជួលម៉ាក ១៨

កថាខណ្ឌទី៣៖ បញ្ហាប្រឈម ១៩

១. ការកង្វះនូវលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ១៩

២. ការកង្វះនូវធនធាន ១៩

កថាខណ្ឌទី៤៖ ដំណោះស្រាយ ២០

ជំពូកទី២
លក្ខខណ្ឌនៃការចុះបញ្ជីអាដ្ឋាប័ណ្ណម៉ាក

ផ្នែកទី១៖ លក្ខខណ្ឌនីតិវិធី និងឯកសារតម្រូវសម្រាប់ស្នើសុំការកត់ត្រា ២១

កថាខណ្ឌទី១៖ លក្ខខណ្ឌតម្រូវទាក់ទងនឹងអ្នកស្នើសុំការកត់ត្រា ២១

១. លក្ខខណ្ឌតម្រូវទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យា ២២

១.១. ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ២២

១.២. ការដាក់ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ២២

កថាខណ្ឌទី២៖ នីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ២៤

២. ការបដិសេធពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ២៤

២.១. ការយល់ព្រមចំពោះការស្នើសុំកត់ត្រា និងការបោះពុម្ពផ្សាយ ២៥

២.២. ការស្នើសុំកែតម្រូវពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ២៥

២.៣. ការដកពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ២៦

កថាខណ្ឌទី៣៖ តម្លៃនៃការចុះបញ្ជីអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក ២៦

ផ្នែកទី២៖ អានុភាពនៃការកត់ត្រា ២៦

កថាខណ្ឌទី១៖ សុពលភាពសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ច ២៦

១. សុពលភាពនៃការកត់ត្រា ២៦

១.២. ការបន្តសុពលភាពនៃការកត់ត្រា ២៦

១.៣. ការបាត់បង់សុពលភាពជាស្វ័យប្រវត្តិនិងការលុបចោលការកត់ត្រា ២៧

១.៤. មោឃភាពនៃការកត់ត្រា ២៧

កថាខណ្ឌទី២៖ ការផ្លាស់ប្តូរផ្សេងៗទាក់ទងនឹងការកត់ត្រា ២៨

២. ការកែតម្រូវកំហុសបច្ចេកទេស ២៨

២.១. សិទ្ធិទទួលបានពីការកត់ត្រា ២៩

២.២. កាតព្វកិច្ចកើតចេញពីការកត់ត្រា ២៩

ជំពូកទី៣

យន្តការនៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក

ផ្នែកទី១៖ ការប្រៀបធៀបកិច្ចសន្យាទិញលក់ ម៉ាក និង កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក ៣១

កថាខណ្ឌទី១៖ ការទូទាត់សរុប ៣១

កថាខណ្ឌទី២៖ ថ្លៃឈ្នួល ៣១

ផ្នែកទី២៖ ការប្រៀបធៀបកិច្ចសន្យាជួល ម៉ាក និង កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក ៣២

ផ្នែកទី៣៖ ករណីសិក្សា ៣៣

កថាខណ្ឌទី១៖ អង្គហេតុ ៣៣

កថាខណ្ឌទី២៖ ការទាមទារនិងការវិនិច្ឆ័យ ៣៣
១. ការទាមទាររបស់ភាគី........ ៣៣
២. ការវិនិច្ឆ័យ........ ៣៤
កថាខណ្ឌទី៣៖ សន្និដ្ឋាន ៣៥
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៣៦
អនុសាសន៍ ៣៧
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីផ្តើម

ប្រទេសកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO) ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ដោយក្នុងនោះដែរគឺមានការចុះសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗទៀត ដែលទាក់ទងទៅនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ជាពិសេសគឺទាក់ទងទៅនឹង ផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដូចជា ប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម ម៉ាកសម្គាល់ទីតាំងភូមសាស្ត្រនៃទំនេញ គំនូរឧស្សាហកម្ម និងការសម្ងាត់របស់ម៉ាក។ល។ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជាបានបង្កើតនូវច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តដែលទាក់ទងតៅនឹងវិស័យ និងផ្នែកទាំងអស់នៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

ដោយសារតែប្រទេសកម្ពុជា បានប្រកាន់ភ្ជាប់នូវគោលនយោបាយប្រព័ន្ធទីផ្សារសេរី ដូចនេះគឺប្រាកដនឹងមានការប្រកួតប្រជែងយ៉ាងមុតមាំដែលធ្វើឱ្យពាណិជ្ជករនានាជៀសមិនផុតពីនោះឡើយ។ ជាពិសេសគឺម៉ាកដែលបានដើរតួយ៉ាងសកម្មក្នុងទីផ្សារសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាយ៉ាងក្តៅគគុក ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យមានការលក់ និងជួលក្នុងវិស័យម៉ាក ដោយឡែកដោយមានរឿងរ៉ាវនិងការប្តឹងផ្តល់គ្នាជាច្រើនទាក់ទងទៅនឹងម៉ាកដូដនេះហើយក៏ឈានទៅរកការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកដើម្បីជួយឱ្យដំនើរការអាជីវកម្មប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន និងសុវត្ថិភាព។ ថ្វីត្បិតតែមានកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែនៅមានបញ្ហាជាច្រើនទៀតដែលកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ដូចជាមានជនខិលខូចមួយចំនួនបានលួចយកឈ្មោះម៉ាករបស់ម្ចាស់ដើម ទៅប្រកបអាជីវកម្មដោយគ្មានការអនុញ្ញាតនិងមិនមានការចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវ ហើយច្បាប់កម្ពុជាក៏ពុំទាន់ស៊ីជម្រៅទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក ដូចនេះហើយទើបយើងខ្ញុំបាទក៏បានជ្រើសរើសប្រធានបទ៖ **របបគតិយុត្តអនុវត្តគ្រប់គ្រងចំពោះកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក**៖ មកបកស្រាយឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដោយសារនីតិកម្មសិទ្ធបញ្ញាកម្ពុជាគឺភាគច្រើនគ្របដណ្តប់ទៅលើវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញាច្រើន តែយើងបានជ្រើសយកចំនុចកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះមកនិយាយមកពន្យល់ និងបកស្រាយតែប៉ុណ្ណោះ គឺយើងពុំបានបកស្រាយទៅលើលក្ខខណ្ឌវិវាទទៅលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះឡើយ។ ដើម្បីពន្យល់នឹងបកស្រាយឱ្យបានច្បាស់ថា តើរបបគតិយុត្តមួយណាទើបសាកសមយកមកអនុវត្តនិងគ្រប់គ្រងទៅលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក និងដើម្បីធ្វើឱ្យមានការរីកចម្រើនលើវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ជាពិសេសគឺវិស័យម៉ាកនៅកម្ពុជា។ តើអ្វីទៅជារបប? តាមវចនានុក្រមសម្តេចជួន ណាត របបមានន័យថាជារបៀបរៀបរយ, សណ្តាប់ធ្នាប់។ តើអ្វីទៅជាគតិយុត្ត? តាមសន្ទានុក្រមច្បាប់ខ្មែរអង់គ្លេស,បារាំង «ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី»ពាក្យថាគតិយុត្តមានន័យថា តាមគន្លងច្បាប់ ដែលទាក់ទងនិងច្បាប់ ដែលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ តើអ្វីទៅជាកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក? នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ Civil Law ដែលយើងអាចហៅថាច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីគឺនៅក្នុងក្រមមិនបានចែងអំពីនិយមន័យរបស់**កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ**នោះទេគឺមានតែពាក្យថា**កិច្ចសន្យា** កិច្ចសន្យាគឺជាកិរិយា ដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬ ច្រើននាក់

មានឆន្ទៈ ត្រូវគ្នា ព្រមបង្កើត កែប្រែ ឬរំលត់ការព្វកិច្ច[1]។ ចំណែកឯពាក្យថាកិច្ចសន្យាអាជ្ញប័ណ្ណគឺភាគច្រើនគឺគេយកការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកមកប្រើប្រាស់និងដាក់និយមន័យឱ្យពាក្យ ម៉្យាងវិញទៀតនៅក្នុងប្រកាសរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មបានឱ្យនិយមន័យទៅលើពាក្យ**កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ** ថាគឺសំដៅដល់កិច្ចសន្យាមួយដែលម្ចាស់ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជី ឬបានដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនោះឱ្យទៅបុគ្គលណាមួយ។ រាល់កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណា ដែលមានចែងទាក់ទងនឹងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណប្រប្រាស់ម៉ាកនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺត្រូវរាប់បញ្ចូលជាកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណលើម៉ាកផងដែរ។

ជាមួយគ្នានេះដែរក៏មានចំណោទបញ្ហាមួយបានលើកឡើងថា៖

-តើរបបគតិយុត្តមួយណាដែលសាកសមយកមកអនុវត្តទៅលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក?

-ប្រសិនបើមិនបានចុះបញ្ជី តើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកអាចអនុវត្តបានដែរឬទេ?

-តើមានវិធានការណ៍ ឬលក្ខខណ្ឌអ្វីសម្រាប់តតាំងជាមួយតតិយជន នៅពេលដែលតតិយនោះលួចយកម៉ាករបស់ម្ចាស់ដើទៅប្រើប្រាស់ ដោយមិនមានការយល់ព្រមឬចុះបញ្ជីពីម្ចាស់ដើម?

-តើមានយន្តការអ្វីខ្លះ សម្រាប់យកមកអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក?

មុននឹងបកស្រាយប្រធានបទខាងលើនេះយើងខ្ញុំបាទបានធ្វើការសិក្សាជាពីរជំពូកគឺ យន្តការក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក(ជំពូកទី១) លក្ខខណ្ឌក្នុងការចុះបញ្ជីអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក(ជំពូកទី២) និងយន្តការនៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក(ជំពូកទី៣)។

[1] *សន្ទានុក្រមរដ្ឋប្បវេណី* ចំនុចទី១៥, ទំព័រទី២ ។

ជំពូកទី១

យន្តការនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ

ផ្នែកទី១៖ លក្ខខណ្ឌផ្លូវច្បាប់នៃការបង្កើតកិច្ចសន្យានៃម៉ាក

នៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនីមួយៗ គឺត្រូវឆ្លងកាត់ផ្លូវច្បាប់ដើម្បីធ្វើឱ្យកិច្ចសន្យានោះកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព និងសុពលភាពជាពិសេសគឺត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងបទដ្ឋាននានាដើម្បីផ្តល់ជាភាពងាយស្រួលក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានានា ព្រោះមានតែការអនុវត្តតាមនីតិវិធីផ្លូវច្បាប់ទេដែលអាចធ្វើឱ្យកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណក្លាយជាកិច្ចសន្យាដែលត្រឹមត្រូវនិងទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់។ ហើយការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណគឺមិនខុសពីការបង្កើតកិច្ចសន្យាទូទៅឡើយពោល គឺត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យា។

កថាខណ្ឌទី១៖ គោលបំណងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក

ដើម្បីស្វែងយល់ពីគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺយើងត្រូវដឹងអំពី គោលបំណងនៃម៉ាក និងគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណជាមុនសិន៖

ក. គោលបំណងនៃម៉ាក៖ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ម៉ាក អតិថិជនអាចធ្វើការបែងចែកប្រភព ឬអត្តសញ្ញាណនៃទំនិញ ឬសេវារបស់សហគ្រាសមួយទៅសហគ្រាសមួយទៀតដែលជាដៃគូប្រកួតប្រជែងរបស់ខ្លួន។ វាជាកាផ្តល់ជម្រើសមួយដល់អតិថិជន និងជាឱកាសក្នុងការប្រកួតប្រជែងរបស់សហគ្រាស។ ក្នុងករណីនេះ ម្ចាស់ម៉ាកមានសិទ្ធិហាមឃាត់តតិយជន ឬដៃគូប្រកួតប្រជែងមិនឱ្យប្រើប្រាស់ម៉ារបស់ខ្លួនម៉ាកដែលដូច ឬស្រដៀងនិងម៉ាករបស់ខ្លួនដែលសិទ្ធិទាំងនេះត្រូវមានតាមរយៈ ការចុះបញ្ជីម៉ាកស្របតាមច្បាប់រដ្ឋដែលសគ្រាសនោះកំពុងធ្វើ អាជីវកម្ម។ ការចុះបញ្ជីតាមច្បាប់ជាតិនីមួយៗផ្តល់នូវសិទ្ធិផ្តាច់មុខដល់ម្ចាស់ម៉ាកក្នុងការប្រើប្រាស់ក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋ ដែលនោះត្រូវបានចុះបញ្ជី[2]។

ខ. គោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ៖ គឺដើម្បីការពារពីការអនុវត្តសិទ្ធិហួសកម្រិតដោយអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ និងដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ។

ដូចនេះគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់អ្នក ដែលផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកពីការប្រើប្រាស់សិទ្ធិហួសកម្រិតរបស់អ្នកដែលទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក និងជៀសវាងការប្រកួតប្រជែងដែលមិនប្រើប្រាស់ម៉ាករបស់ខ្លួនដែលម៉ាកនោះគឺមានតាមរយៈតាមការចុះបញ្ជីស្របតាមច្បាប់រដ្ឋ[3]។ ដោយឡែកនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺមិនមានការកំណត់របបគតិយុត្តច្បាស់លាស់ហើយ កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនេះគឺគួរតែ

---

[2] នី វិចិត្រ, "នីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា" (បោះពុម្ពលើកទី១, ២០១៣). ១៨៣។

[3] ដដែល, ទំព័រ១៣២។

ចាត់វិធានការស្របច្បាប់តាមរយៈការតាក់តែងបទប្បញ្ញត្តជាក់លាក់ និងច្បាស់លាស់ស្របតាមគោការណ៍ច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសន្យាដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍ខ្លួនឯង។ ដូច្នេះក្នុងកិច្ចសន្យាមួយដើម្បីឱ្យកិច្ចសន្យានោះស្របច្បាប់និងមានសុពលភាពគឺត្រូវតែគោរពតាមគោលការណ៍ដូចជា៖

១. ឆន្ទៈរបស់គូភាគី៖ កិច្ចសន្យា ឬការសន្យាណាក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែធ្វើឡើងតាមឆន្ទៈរបស់គូភាគី ពោលគឺត្រូវតែធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត គ្មានការបង្ខិតបង្ខំពីសំណាក់ភាគីនៃកិច្ចសន្យាឬជនទីបីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងផលប្រយោជន៍ក្នុងកិច្ចសន្យានោះទេ។ ម្យ៉ាងទៀតច្បាប់ក៏មិនអាចយកជាការបានដែរនៅពេលដែលគូភាគីណាម្នាក់ចុះកិច្ចសន្យាដោយកាលៈទេសៈ ឬ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចណាមួយមកបង្ខំ[4]។

២. កម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា៖ ដើម្បីធ្វើកិច្ចសន្យាមួយបាន លុះត្រាតែកិច្ចសន្យានោះធ្វើឡើងដោយមានកម្មវត្ថុច្បាស់លាស់ និងជាកម្មវត្ថុដែលស្ថិតនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្ម ពោលគឺកម្មវត្ថុដែលច្បាប់អនុញ្ញាតឱ្យមានការរកស៊ីដូរបានក្នុងទីផ្សារ។ ភាគីមិនអាចចុះកិច្ចសន្យាទិញគ្រឿងញៀនកិច្ចសន្យាភ្នាល់បាល់ ប្រដាល់ ឬ ជល់មាន់និងលក់គ្រឿងសេរីរាង្គមនុស្សជាដើម គឺជាកិច្ចសន្យាដែលមានកម្មវត្ថុក្រៅកិច្ចសន្យាពោលគឺត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់[5]។

៣. សមត្ថភាពរបស់គូភាគី៖ បុគ្គលដែលជាអ្នកធ្វើកិច្ចសន្យាគឺត្រូវជាបុគ្គលដែលមានសមត្ថភាព ដែលទទួលខុសត្រូវដោយច្បាប់ ពោលគឺជាភាគីឬបុគ្គលដែលមានស្មារតីត្រឹមត្រូវជាមនុស្សដែលមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើងទៅ និងជាបុគ្គលដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ថាពិតជាមានសមត្ថភាពក្នុងការចុះកិច្ចសន្យាបាន។ ក្នុងករណីនេះមនុស្សដែលមានវិប្បល្លាស់ស្មារតី និងមនុស្សចាស់ជរាវង្វេងម្តងម្កាលគឺមិនអាចចាត់ទុកថាជាមនុស្សដែលមានសមត្ថភាពដែលអាចចុះកិច្ចសន្យាបានទេ[6]។

ដោយកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកគឺមិនមានច្បាប់ ឬ របបគតិយុត្តឱ្យច្បាស់លាស់នោះទេគឺត្រូវអនុវត្តដោយវិធានរួម ដូចនេះបើយើងនិយាយអំពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺ យើងអាចសំដៅដល់អំពីកិច្ចការទិញលក់ ឬការជួលទៅលើម៉ាកដែលវិធានទាំងអស់នេះគឺកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកបានយកជាគំរូ និងការអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យានៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

១. លក្ខខណ្ឌនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក

១.១. កិច្ចសន្យាទិញលក់ម៉ាក

ការធ្វើកិច្ចសន្យាម៉ាកនៅកម្ពុជា គឺភាគច្រើនគេអនុវត្តតាមកិច្ចសន្យាទូទៅដូចនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែរ

---

4 លី កុសល “លក្ខខណ្ឌនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យា” (ឯកសារថតចម្លង, ២០១៨)។

5 ដូច4។

6 ដូច4។

ហើយការធ្វើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក នៅកម្ពុជាពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាក្នុងនីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា គឺយើងពុំឃើញមានបទប្បញ្ញត្តពិសេសដែលកំណត់អំពីរបបគតិយុត្តគ្រប់គ្រងលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក នៅឡើយទេ។ ដូច្នេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៅក្នុងច្បាប់កម្ពុជាគឺ ត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃនីតិរួមគឺលក្ខខណ្ឌគតិយុត្តទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាស្តីពីការបង្កើតកិច្ចសន្យា។ ដូចនេះយើងអាចអនុវត្តកិច្ចសន្យាទិញលក់អាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាទិញលក់ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែរ ដែលក្នុងនោះកិច្ចសន្យាទិញលក់អាចបានបង្កើតឡើងដោយមានការព្រមព្រៀងរវាងភាគីទាំងសងខាងតែប៉ុណ្ណោះ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានបញ្ញត្តិពិសេសក្នុងច្បាប់។ ប៉ុន្តែភាគីអាចកំណត់ការធ្វើលិខិតយថាភូត ឬលិខិតឯកជន ជាលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការបង្កើតកិច្ចសន្យាបាន។

កិច្ចសន្យាទិញលក់ ត្រូវតែកើតឡើងពីការព្រមព្រៀងគ្នាដោយសេរី និងពិតប្រាកដមានន័យថាជាការព្រមព្រៀងគ្នាដោយគ្មានវិការៈ។ ការព្រមព្រៀងដោយសេរីមានន័យថា ការព្រមព្រៀងកើតឡើងចេញពីឆន្ទៈដោយផ្ទាល់របស់បុគ្គលនោះដោយគ្មានការបង្ខិតបង្ខំ ទាំងទៅលើរូបរាងកាយ និងទៅលើផ្លូវចិត្ត។ ក្នុងន័យនេះភាគីអ្នកលក់ និងអ្នកទិញត្រូវតែមានការព្រមព្រៀងគ្នាដោយគ្មានការបង្ខិតបង្ខំ ក្នុងការលក់ ឬ ទិញ មានន័យថា អ្នកទិញមានឆន្ទៈក្នុងការទិញ ចំណែកឯអ្នកលក់មានឆន្ទៈក្នុងការលក់ដែរ[7]។

ការព្រមព្រៀងដោយគ្មានវិការៈសំដៅទៅលើការព្រមព្រៀង ដែលកើតចេញពីការបន្លំបោកប្រាស់ការភ័ន្តច្រឡំ ការប្រើអំពើហិង្សា និងការឆ្លៀតឱកាសចំណេញហួសហេតុ។

ដូច្នេះការព្រមព្រៀងដោយគ្មានវិការៈ គឺជាការព្រមព្រៀង ដែលមិនមែនកើតចេញពី ការបន្លំបោសប្រាស់ការភ័ន្តច្រឡំការប្រើអំពើហិង្សា និងការឆ្លៀតឱកាសចំណេញហួសហេតុមានន័យថារាល់ការព្រមព្រៀងរវាងអ្នកលក់ និងអ្នកទិញត្រូវតែគ្មានវិការៈ។

កាលណាការព្រមព្រៀងនោះមានវិការៈ ភាគីទាំងពីរអាចសុំលុបកិច្ចសន្យានេះចោលបាន ដោយបង្ហាញភស្តុតាងថាការព្រមព្រៀងនៃកិច្ចសន្យានេះមានវិការៈ[8]។

- **សមត្ថភាពរបស់គូភាគី**

ក. ចំពោះអ្នកលក់

សមត្ថភាព ក្នុងន័យនេះមានន័យថា អ្នកលក់ ត្រូវតែជាមនុស្សដែលមានសមត្ថភាព ពោលគឺត្រូវតែជានីតិជន។ នីតិជន គឺជាជនដែលមានអាយុគ្រប់តាមការកំណត់របស់ច្បាប់[9]។

---

[7] យស បានចំរុង និងខាំ សុមករា, “នីតិកិច្ចសន្យាពិសេស” (ឯកសារថតចម្លង, ២០១៣). ៩។

[8] ដដែល, ទំព័រ៩។

[9] ដដែល, ទំព័រ៩។

តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ ២០០៧ មាត្រា ១៧ បានឱ្យនិយមន័យ អនីតិជនថាជាជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ ។ តាមមាត្រានេះបានឱ្យដឹងថា ដើម្បីមានសមត្ថភាពទទួលបាននូវសិទ្ធិពេញលេញ ជននោះត្រូវតែមានអាយុចាប់ពី ១៨ ឆ្នាំឡើងទៅទើបអាចធ្វើសកម្មភាពបានពេញលេញ។ បើយើពិនិត្យមើលក្រមរដ្ឋប្បវេណីសង្គមចាស់ ឆ្នាំ១៩២០ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាឡឺម៉ង់ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ២០ ឆ្នាំជានីតិជន។

តាមរយៈសមត្ថភាពនេះ មិនមែនមានន័យថា ឱ្យតែជននោះមានអាយុគ្រប់ ១៨ ឆ្នាំហើយ គឺសុទ្ធតែមានសមត្ថភាពពេញលេញនោះទេ។ ដើម្បីឱ្យជននោះមានសមត្ថភាពពេញលេញ ក្នុងការធ្វើសកម្មភាពបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់នោះគឺ ទាល់តែបុគ្គលនោះ មិនត្រូវបានកម្រិតសកម្មភាពតាមច្បាប់ក្នុងការធ្វើសកម្មភាពរបស់ខ្លួនឡើយ។

តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ១៦ មានធ្វើការកម្រិតជនដែលមិនអាចធ្វើសកម្មភាពបានមាន អនីតិជន ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមបបហិតូបត្ថម្ភ។ បញ្ជាក់អំពីអនីតិជនមានអត្តាធិនភាព គឺមានសមត្ថភាពពេញលេញក្នុងការចុះកិច្ចសន្យាដូចនីតិជនដែរ[10]។

លើសពីនេះទៅទៀតអ្នកលក់គឺត្រូវតែជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់លើទ្រព្យ ឬ វត្ថុដែលខ្លួនលក់ បើមិនដូច្នេះទេការលក់នេះត្រូវទុកជាមោឃៈ។

ខ. ចំពោះអ្នកទិញ

មិនមែនមានន័យថាឱ្យតែ រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល សុទ្ធតែអាចក្លាយជាអ្នកទិញបានទាំងអស់នោះទេ មានបុគ្គលមួយចំនួន ដែលច្បាប់បានធ្វើការហាមឃាត់ មិនឱ្យក្លាយជាអ្នកទិញហើយការដែលច្បាប់ធ្វើការហាមឃាត់នេះគឺដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់ភាគីអ្នកលក់។ សមត្ថភាពរបស់អ្នកទិញមានលក្ខណៈដូចគ្នា និងសមត្ថភាពរបស់អ្នកលក់ដែរ តែអ្វីដែលមានលក្ខណៈប្លែកនោះគឺច្បាប់បានធ្វើការហាមឃាត់នូវបុគ្គលមួយចំនួនតាមផ្លូវច្បាប់ មិនឱ្យធ្វើសកម្មភាពក្នុងការទិញដើម្បីជៀសវៀងបាត់បង់តម្លៃក្នុងការទិញ។ បុគ្គលដែលច្បាប់បានធ្វើការហាមឃាត់មិនអាចក្លាយជាអ្នកទិញតាមផ្លូវច្បាប់មានដូចជាៈ

ក. អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិតាមផ្លូវច្បាប់ តាមផ្លូវតុលាការ ឬតាមកិច្ចសន្យា មិនអាចក្លាយជាអ្នកទិញ ឬជាអ្នកទិញដោយការលក់ដោយបង្ខំនូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលខ្លួនទទួលភារកិច្ចលក់ដោយផ្ទាល់ ឬ តាមរយៈអន្តរការីបានឡើយ។ មន្ត្រីដែលទទួលបន្ទុកចាត់ការការលក់ដោយបង្ខំឬទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងការលក់ដោយបង្ខំ។

ខ. ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី ឬ មន្ត្រីតុលាការផ្សេងទៀត មិនអាចក្លាយជាអ្នកទិញ ឬ

[10] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា២២ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧)។

ជាអ្នកទិញដោយការលក់ដោយបង្ខំដោយផ្ទាល់ខ្លួនឬ តាមរយៈអន្តរការីនូវវត្ថុ ឬ សិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទដែលកំពុងចាត់ការនៅតុលាការដែលខ្លួនបំពេញភារកិច្ចបានទេ។

គ. មេធាវី ឬ សាការី ក្លាយជាអ្នកទិញ ឬ ជាអ្នកទិញដោយសារការលក់ដោយបង្ខំនូវវត្ថុ ឬ សិទ្ធិដែលទាក់ទងនឹងរឿងក្តីដែលខ្លួនបានទទួលបន្ទុក[11]។

❖ **កម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាទិញលក់**

កម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាទិញលក់ មានពីរប្រភេទគឺអាចវត្ថុ និងអាចជាសិទ្ធិ។ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យានេះគឺសិទ្ធិ។

សិទ្ធិ៖ សិទ្ធិគឺសំដៅសិទ្ធិគ្រប់គ្រងវត្ថុលក់ទិញ ដែលត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ហៅថាអ្នកទិញ (មាត្រា ៥១៥) ។ និងលើវត្ថុដែលមិនអាចបំបែកបាន ឬ មិនអាចផ្លាស់ប្តូរលក្ខណៈដើមនៃសមាសធាតុ (មាត្រា ១២១ និង មាត្រា ១២៥)។

ហើយកិច្ចសន្យាទិញលក់គឺជាកិច្ចសន្យាដែលភាគីម្ខាង(អ្នកលក់) មានករណីកិច្ចត្រូវផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬ សិទ្ធិផ្សេងទៀតលើទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅភាគីម្ខាងទៀត(អ្នកទិញ) ហើយអ្នកទិញមានករណីកិច្ចត្រូវចេញថ្លៃជាប្រាក់ឱ្យទៅអ្នកលក់។

❖ **តម្លៃនៃកិច្ចសន្យាទិញលក់**

កិច្ចសន្យាទិញលក់ជាកិច្ចសន្យាអញ្ញមញ្ញ (ជាប្រភេទកិច្ចសន្យាមួយដែលមានការបំពេញកាតព្វកិច្ចទៅវិញទៅមករបស់ភាគី) ដែលតម្រូវឱ្យភាគីទាំងពីរ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចទៅវិញទៅមក មានន័យថាភាគីម្ខាងទៀតមានកាតព្វកិច្ចប្រគល់វត្ថុ ហើយភាគីម្ខាងទៀត មានកាតព្វកិច្ចប្រគល់លុយជាថ្នូរនឹងវត្ថុដែលបានប្រគល់។ គេអាចនិយាយម៉្យាងទៀត កិច្ចសន្យាលក់ទិញជាកិច្ចសន្យាមូលា ព្រោះកិច្ចសន្យានេះត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងស្វែងរកប្រយោជន៍ និង ថ្នូរទៅវិញទៅមក[12]។

តម្លៃ៖ គឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ពីព្រោះកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ត្រូវតែមានតម្លៃជាថ្នូរ ដែលខុសពីកិច្ចសន្យាដូរដែលគ្មានតម្លៃជាថ្នូរឡើយ ដូច្នេះការកំណត់តម្លៃវាជាកត្តាមួយសំខាន់ណាស់ចំពោះភាគីអ្នកលក់ តែអ្វីដែលសំខាន់នោះគឺ ជារបៀប និងបច្ចេកទេសនៃការកំណត់តម្លៃ ថាតើយើងត្រូវធ្វើត្រូវតាមរបៀបណា ដើម្បីឱ្យមានភាពសុក្រឹត្យនោះ[13]។

---

[11] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី២០០៧, មាត្រា៥២៥។

[12] ដូច7, ទំព័រ១៣។

[13] ដដែល, ទំព័រ១៤។

ការកំណត់នូវតម្លៃអាចយកតាមទីផ្សារឬតាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីទាំងសងខាង។ ក្នុងន័យនេះ ទោះបីជាតម្លៃនោះមិនទាន់ត្រូវបានបាត់បង់ក៏ដោយក៏កិច្ចសន្យាអាចកើតមានបានដែរ។ មានកិច្ចសន្យាមួយចំនួនការបង់ថ្លៃត្រូវបាបធ្វើតាមក្រោយ ក្រោយពីមានការដឹកទំនិញដល់ផ្ទះ ឬ ក្រោយពីមានការប្រគល់ទំនិញជាដើម។ កាលណាកិច្ចសន្យាមួយគ្មានតម្លៃជាថ្លូវទេនោះមិនមែនជាកិច្ចសន្យាលក់នោះទេ តែវាជាកិច្ចសន្យាដូរទៅវិញ ហើយភាគីនៃកិច្ចសន្យាត្រូវកំណត់ចំនួនប្រាក់នៃថ្លៃលក់ទិញ ឬ វិធីកំណត់ចំនួនប្រាក់នោះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ទិញនោះ។ ចំនួនប្រាក់នៃថ្លៃលក់ទិញអាចច្រើនបានកំណត់ដោយយោងទៅតាមតម្លៃនៃទំនិញណាមួយនៅទីផ្សារក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ឬ អនាគត ឬ ដោយផ្អែកលើការវាយតម្លៃដែលធ្វើដោយតតិយជនដែលត្រូវបានជ្រើសរើសតាមរបៀបកំណត់ដោយគូភាគី។

ក្នុងករណីដែលការវាយតម្លៃរបស់តតិយជនត្រូវបានធ្វើឡើងដោយភ័ន្តច្រឡំ ឬករណីដែលការវាយតម្លៃនោះច្បាស់ជាផ្ទុយនឹងសមភាពភាគីនៃកិច្ចសន្យាដែលទទួលការខូចខាតផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដោយសារការវាយតម្លៃនោះអាចតវ៉ាចំពោះការវាយតម្លៃនោះបាន។ ក្នុងករណីដែលតតិយជនវាយតម្លៃថ្លៃលក់ទិញត្រូវបានកំណត់ដោយបង្ហាញចំនួនថ្លៃដើមពិតប្រាកដ លើកលែងតែករណីដែលគូភាគីប្រគល់សិទ្ធិទៅ តតិយជនដោយជាក់លាក់។

១.២. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាទិញលក់

ក. កិច្ចសន្យាទិញលក់ ឬ លិខិតឯកជន

កិច្ចសន្យាឯកជន គឺជាកិច្ចសន្យាដែលធ្វើឡើងដោយគូភាគី តាមការព្រមព្រៀងណាមួយដើម្បីបង្កើតឱ្យមានលក្ខណៈតតិយុត្តតាមផ្លូវច្បាប់[14]។ កិច្ចសន្យាឯកជនគឺជាកិច្ចសន្យាដែលធ្វើឡើងតែគ្នាឯងឥតមានមន្ត្រីរាជការសាធារណៈណាមួយជួយដឹងលឺ ឬ ឃើញផងទេមានតែហត្ថលេខានៃគូភាគីតែប៉ុណ្ណោះ[15]។ កិច្ចសន្យាឯកជនអាចធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ និងលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ហើយច្បាប់អាចកំណត់ទម្រង់មួយជាក់លាក់ក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យា។ តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មាត្រា៥១៧បានចែងថា៖ កិច្ចសន្យាទិញលក់អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានការព្រមព្រៀងគ្នារវាងភាគីទាំងសងខាងតែប៉ុណ្ណោះ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានបញ្ញត្តិពិសេសក្នុងច្បាប់។ ប៉ុន្តែភាគីអាចកំណត់ការធ្វើលិខិតយថាភូត ឬលិខិតឯកជនជាលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការបង្កើតកិច្ចសន្យាបាន។ តាមមាត្រានេះ មានន័យថា កិច្ចសន្យាទិញលក់អាចធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់បាន តែត្រូវធ្វើ

[14] ដដែល, ទំព័រ១៤។

[15] ដដែល, ទំព័រ១៥។

ដោយលិខិតឯកជនបាន លើកលែងតែកិច្ចសន្យាមួយចំនួនដែលច្បាប់បានកំណត់នៅទម្រង់មួយជាក់លាក់ ដូចជាកិច្ចសន្យាលក់អចលនវត្ថុជាដើមដែលត្រូវធ្វើឡើងតាមទម្រង់លិខិតយថាភូត[16]។

ខ. លិខិតយថាភូត

លិខិតយថាភូត គឺជាលិខិតដែលធ្វើឡើងដោយសាការី ឬ លិខិតឯកជន ដែលសាការីចុះនិទ្ទេសថាលិខិតនោះមានភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់[17]។ ការធ្វើកិច្ចសន្យាតាមលិខិតយថាភូតនោះគឺដាច់ខាតត្រូវតែមាន មន្ត្រីដែលសមានសមត្ថកិច្ចចូលរួមក្នុងការធ្វើ ដូចជាតាមច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១ មាត្រា ៦៥ បានចែងថា«ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិមុនអាចជំទាស់ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចហើយត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី»។ កិច្ចសន្យាលក់ឯកជន មិនអាចចាត់ទុកជាការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទ្រព្យសម្បត្តិនោះពេញលេញជាលក្ខណៈ ច្បាប់បានឡើយ។

តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ១៣៤ និង១៣៥ បានកំណត់អំពីលក្ខខណ្ឌនៃការតតាំងចំពោះសិទ្ធិប្រត្យក្ស គឺទាល់តែមានការចុះបញ្ជីទើបតតិយជនមិនអាចជំទាស់បានចំពោះអចលនវត្ថុ ចំណែកឯកចលនវត្ថុវិញចាប់ពីពេលដែលមានការប្រគល់ចលនវត្ថុនោះដល់ភាគីម្ខាងទៀត[18]។

តាមមាត្រា ៣៣៦ កថាខណ្ឌ ២ បានចែងថាកិច្ចសន្យាដែលភាគីម្ខាងទទួលក្នុងករណីកិច្ចធ្វើអនុប្បទាននូវកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ ឬ ករណីកិច្ចធ្វើលទ្ធកម្មនូវកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ នឹងមានអានុភាព លុះត្រាតែបានធ្វើលិខិតយថាភូត។ ដូចនេះកិច្ចសន្យាទិញលក់អចលនវត្ថុត្រូវតែធ្វើតាមលិខិតយថាភូត បើមិនដូច្នោះទេកិច្ចសន្យានោះនិងត្រូវទុកជាមោឃៈ ព្រោះបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុង មាត្រា៣៣៦ នេះជាបញ្ញត្តិដែលអនុវត្តដោយបង្ខំ។ តាមមាត្រា ៣៥៧ ប្រសិនបើសកម្មភាពនោះបានផ្ទុយ នឹងបញ្ញត្តិដែលអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ[19]។

នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺ ម្ចាស់ម៉ាកអាចធ្វើការលក់ ឬ ជួលម៉ាករបស់ខ្លួនទៅឱ្យតតិយជន។ ចំពោះការលក់ម៉ាករបស់ខ្លួនទៅឱ្យតតិយជននេះដែរ គឺម្ចាស់កម្មសិទ្ធិករអាចធ្វើការផ្ទេរសិទ្ធិរបស់ខ្លួនតាមរយៈកិច្ចសន្យាអនុប្បទាន។ កិច្ចសន្យាអនុប្បទាន គឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលម្ចាស់ម៉ាក(អនុប្បទាយី) យល់ព្រមផ្ទេរសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិទៅឱ្យអ្នកទទួលសិទ្ធិ(អនុប្បទានិក) ហើយអ្នកទទួលសិទ្ធិនិងក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករលើម៉ាកនោះ។

ក្នុងក្របខណ្ឌច្បាប់ជាធរមាននៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពុំមានបទប្បញ្ញត្តិកំណត់អំពីសញ្ញាណនៃការ

---

[16] ដដែល, ទំព័រ១៥។

[17] ព្រះរាជក្រឹត្យច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី,លេខ នស/រកម/១៥១១/00៧, ០៩ ឧសភា ២០១១, មាត្រា៩។

[18] ដូច7, ទំព័រ១៦។

[19] ដដែល, ទំព័រ១៦។

កិច្ចសន្យាអនុប្បទានឡើយ។ ចំពោះសញ្ញាណនៃកិច្ចសន្យាអនុប្បទានគឺត្រូវធ្វើការវែកញែកដោយនីតិវិទូ ដោយប្រដូចទៅនឹងកិច្ចសន្យាទិញលក់ដោយផ្អែកលើប្រតិបត្តិការ ឬការអនុវត្តនៃកិច្ចសន្យាកិច្ចសន្យាទាំងពីរ[20]។

ចំពោះក្នុងប្រតិបត្តិការនៃកិច្ចសន្យាអនុប្បទាន អនុប្បទាយី (ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ) មានករណីកិច្ចត្រូវប្រគល់សិទ្ធិឱ្យទៅអនុប្បទានិក (អ្នកទទួលសិទ្ធិ) ហើយអនុប្បទានិកមានករណីកិច្ចត្រូវបង់ប្រាក់ថ្លៃឱ្យទៅអនុប្បទាយីវិញ។ ហើយអ្វីដែលខុសគ្នាចំពោះកិច្ចសន្យាទិញលក់ និងកិច្ចសន្យាអនុប្បទាន គឺកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាដែលកិច្ចសន្យាទិញលក់មានកម្មវត្ថុជាទ្រព្យរូបិយ(ចលនទ្រព្យ ឬអចលនទ្រព្យ) ចំណែកឯកិច្ចសន្យាអនុប្បទានវិញគឺមានកម្មវត្ថុជាទ្រព្យអរូបិយ(សិទ្ធិលើម៉ាក)[21]។

១.៣. លក្ខខណ្ឌផ្លូវច្បាប់ក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាអនុប្បទាន

នៅក្នុងកិច្ចសន្យាអនុប្បទានលក្ខខណ្ឌគ្រឹះនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាត្រូវអនុវត្តៈ ឆន្ទៈរបស់ភាគី សមត្ថភាពនៃភាគីនៃកិច្ចសន្យា កម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា និងតម្លៃ។

<u>គោលការណ៍ស្វ័យភាពក្នុងការបង្ហាញឆន្ទៈ៖</u> ឆន្ទៈរបស់គូភាគីត្រូវបង្ហាញឡើងក្នុងគោលដៅបង្កើតកិច្ចសន្យាដោយជៀសផុតពីវិការៈនៃការបង្ហាញឆន្ទៈ(ការភ័ន្តច្រឡំ ការឆបោក ការគេងចំនេញហួសហេតុ)[22]។

<u>សមត្ថភាព៖</u> បន្ថែមលើអត្ថន័យក្នុងកិច្ចសន្យាទូទៅ សមត្ថភាពមិនត្រឹមតែសម្តៅទៅលើនីតិភាពនៃភាគីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែតម្រូវឱ្យអនុប្បទាយីជាម្ចាស់សិទ្ធិស្របច្បាប់នៃម៉ាកនោះ។ នៅក្នុងករណីម៉ាកដែលមានម្ចាស់សិទ្ធិច្រើន កិច្ចសន្យាអាចធ្វើឡើងបាន លុះត្រាតែមានការយល់ព្រមពីម្ចាស់សិទ្ធិទាំអស់ជាមុនសិន[23]។

<u>កម្មវត្ថុ៖</u> ជាគោលការណកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាត្រូវតែមានវត្តមាននៅពេលបង្កើតកិច្ចសន្យា ឬអាចនឹងកើតមាននាពេលអនាគត។ ប្រសិនបើសិទ្ធិលើម៉ាកត្រូវផុតអាជ្ញាយុកាលការពារ ឬមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យានោះមិនត្រូវចាត់ទុកថាមានសុពលភាពឡើយ។ ក្នុងករណីដែលមានម៉ាកច្រើនដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា ការលុបចោល ឬការផុតអាជ្ញាយុកាលនៃម៉ាកណាមួយ នឹងមិនមានអានុភាពលុបកិច្ចសន្យាទាំងមូលឡើយ[24]។

<u>តម្លៃ៖</u> នៅក្នុងកិច្ចសន្យាអនុប្បទានគឺត្រូវកំណត់តម្លៃឱ្យជាក់លាក់ ភាគីអាចកំណត់ចំនួនតម្លៃនៃកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាដោយផ្អែកលើតម្លៃទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ឬ នាពេលអនាគត ឬ ដោយផ្អែកលើការវាយតម្លៃរបស់តតិយជន។ ការអវត្តមាននៃការកំណត់តម្លៃគឺមិនអាចធ្វើឱ្យកិច្ចសន្យានេះមិនមានសុពលភាពឡើយ មិនតែ

---

[20] ដូច2, ទំព័រ១៣៧។

[21] ដដែល, ទំព័រ១៣៧។

[22] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧, មាត្រ៣៤៥-៣៤៧ និងមាត្រា៣៥១។

[23] ដូច2, ទំព័រ១៣៨។

[24] ដដែល, ទំព័រ១៣៨។

ប៉ុណ្ណោះភាគីអាចកំណត់អំពីមធ្យោបាយនៃការបង់ថ្លៃដោយបង់តម្លៃសរុបតាមតម្លៃពិត ឬ បង់ធនលាភមកអនុប្បទាយី[25]។

១.៤. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាអនុប្បទាន

រាល់កិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិម៉ាក ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវដាក់ជូនដំណឹងទៅកាន់មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីដើម្បីកត់ត្រាការផ្ទេរសិទ្ធិ ឬ ការផ្លាស់ប្តូរម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនោះ។ កិច្ចសន្យានេះនឹងពុំមានអានុភាពតតាំងជាមួយតតិយជនឡើយប្រសិនបើពុំបានកត់ត្រានៅមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីទេ។ ការប្តូរម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនឹងមានអានុភាពចំពោះតតិយជននៅពេលដែលការកត់ត្រាចូលបញ្ជីត្រូវបានធ្វើរួចរាល់[26]។

កថាខណ្ឌទី២៖ កិច្ចសន្យាជួលម៉ាក

កិច្ចសន្យាជួលម៉ាកគឺភាគច្រើនគេអនុវត្តតាមវិធានបញ្ញត្តិនៃនីតិរួម គឺដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចសន្យាជួលដែរ ដូចនេះបើយើងនិយាយាពីកិច្ចសន្យាជួលក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺយើងអាចនឹកដល់ភតិសន្យា។

ភិតិសន្យាសំដៅទៅលើកិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីម្ខាងឱ្យភាគីម្ខាងទៀតប្រើប្រាស់និង អាស្រ័យផលពីវត្ថុណាមួយដោយយកថ្លៃ។ វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃភតិសន្យាមានចលនវត្ថុនិងអចលនវត្ថុ[27]។

ភតិសន្យាត្រូវមានអនុភាពដោយភាគីម្ខាងសន្យាថាឱ្យភាគីម្ខាងទៀងប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យផលពីវត្ថុណាមួយចំណែកឯភាគីម្ខាងទៀតសន្យាថាបង់ថ្លៃឈ្នួលចំពោះវត្ថុនោះ[28]។

តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីសង្គមចាស់១៩៦៧ មាត្រា១០៩៩ មានអោយអត្ថន័យថាកិច្ចសន្យាជួលជាកិច្ចសន្យាដែលជនណាម្នាក់សន្យាថានឹងផ្តល់ទៅឱ្យជនណាម្នាក់ទៀតនូវវត្ថុណាមួយដើម្បីប្រើប្រាស់ ក្នុងពេលមានកំណត់ដោយឱ្យថ្លៃតាមសមាមាត្រនៃពេល[29]។

២. លក្ខខណ្ឌតតាំងនៃភតិសន្យា

លក្ខខណ្ឌតតាំងជាលក្ខខណ្ឌមួយដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដើម្បីអាចតតាំងជាមួយតតិយជនបានលុះត្រាភាគីត្រូវតែបំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងនេះ។

ចំពោះលក្ខខណ្ឌតតាំងមិនជាលក្ខខណ្ឌសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យានោះទេ តែវាជាលក្ខខណ្ឌដែល

---

[25] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧, មាត្រា៥២១។

[26] ដូច2, ទំព័រ១៣៩។

[27] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧, មាត្រា៥៩៦, ច្បាប់ភូមិបាល, លេខ នស/០៨០១/១៤, ៣០ សីហា ២០០១, មាត្រា១០៦ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១)។

[28] ដូច7, ទំព័រ៤៩។

[29] ដដែល, ទំព័រ៤៩។

អនុញ្ញាត្តអោយគូភាគីអាចយកមកតតាំងចំពោះតតិយជនទុច្ចរិត ដែលមកអះអាងនៅសិទ្ធិរបស់ខ្លួនចំពោះវត្ថុដែលបានប្រគល់នោះ[30]។

តាមមាត្រា១៣៥នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ការផ្ទេរសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុដែលមានអនុភាពពេញលេញហើយយកទៅតតាំងបានចំពោះគ្រប់តតិយជននោះទាល់តែការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ ត្រូវធ្វើការចុះបញ្ជីអោយស្របតាមបញ្ញត្តិរបស់ច្បាប់។ តាមមាត្រានេះមានន័យថាការទិញលក់អចលនវត្ថុដោយគ្រាន់តែធ្វើឡើងតាមការព្រមព្រៀងវាមានសុពលភាពតែមិនអាចកិច្ចសន្យានោះទៅធ្វើការតតាំង ឬអះអាងចំពោះតតិយជន ដែលបានមកធ្វើការទាមទារសិទ្ធិរបស់ខ្លួនចំពោះវត្ថុនោះបានឡើយ[31]។

២.១. លក្ខខណ្ឌតតាំងនៃសិទ្ធិជួលអចលនវត្ថុ

ភតិសន្យាគឺគ្រាន់តែជាកិច្ចសន្យាមួយដែលភតិកៈអាចអះអាងពីសិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យផលរបស់ខ្លួនបានតែចំពោះភតិបតីប៉ុណ្ណោះ។ ភតិកៈដែលកំពុងតែកាន់កាប់វត្ថុជួលអាចអនុវត្តសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់វិញសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់វិញសិទ្ធិទាមទារឱ្យបញ្ឈប់ការរារាំង និងសិទ្ធិទាមទារឱ្យបង្ការជាមុននូវការរារាំងចំពោះការបំពានសិទ្ធិជួលដូចសិទ្ធិដែលកម្មសិទ្ធករមាន[32]។

- **រយៈពេលនៃភតិសន្យា**

ភតិសន្យាអាចធ្វើឡើងដោយកំណត់ឬមិនកំណត់អឡ្សុងពេលបាន។ ភតិសន្យាអចលនវត្ថុដែលមិនបានធ្វើជាលាយលក្ខ័អក្សរត្រូវចាត់ទុកថាជាជតិសន្យាដែលគ្មានកំណត់អំឡុងពេល[33]។

ភតិសន្យាគ្មានកំណត់អំឡុងពេលគឺតយៈពេលនៃការជួលមិនអាចលើសពី១៥ឆ្នាំទេ។ ដូច្នេះភតិសន្យាមិនមានកំពត់រយៈពេលជានិរន្តន៍ឬអស់មួយជីវិតបានទេ នៅក្នុងករណីបើមានការចែងថាភតិសន្យាមានរយៈពេលជានិរន្តន៍កិច្ចសន្យានោះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ[34]។

កិច្ចសន្យាជួលមិនមានរយៈពេលកំណត់គឺអាចបន្តការជួលរយៈពេលសាជាថ្មីបាន ដោយបង្កើតបានជាទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួនរវាងភតិសន្យាបតីនិងអ្នកជួល[35]។ កិច្ចសន្យាជួលរយៈពេលខ្លីគឺអាចបន្តជួលជាថ្មីបានបង្កើតបានជាទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួន រវាងភតិបតីនិងអ្នកជួល។ ការជួលអចលនវត្ថុដែលមានកំណត់អំឡុងពេលចាប់ពី១៥ឆ្នាំឡើងទៅត្រូវយកទៅចុះបញ្ជីប្រសិនបើមិនបានយកទៅចុះបញ្ជីទេ នោះការ

---

[30] ដដែល, ទំព័រ៤៩។

[31] ដដែល, ទំព័រ៤៩។

[32] ដដែល, ទំព័រ៤៩។

[33] ដដែល, ទំព័រ៥០។

[34] ដដែល, ទំព័រ៥០។

[35] ដដែល, ទំព័រ៥០។

ជួលនោះមានអានុភាពជាកិច្ចសន្យាជួលមានរយៈពេល១៥ឆ្នាំ[36]។

សម្រាប់ភតិសន្យាអចលនវត្ថុដែលមានកំណត់អំឡុងពេលគិតចាប់ពី ១៥ឆ្នាំ ឡើងទៅគឺ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

-លក្ខខណ្ឌគ្រឹះនៃការបង្កើតភតិសន្យា

លក្ខខណ្ឌគ្រឹះជាលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ហើយបើគូភាគីមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌនោះទេវានាំអោយកិច្ចសន្យានោះគ្មានសុពលភាពបានឡើយ។ គេអាចនិយាយបានថាលក្ខខណ្ឌគ្រឹះជាបទបញ្ញត្តិដោយបង្ខំ ព្រោះច្បាប់មិនអនុញ្ញាតអោយមានការព្រមព្រៀងណាធ្វើឡើយផ្ទុយពីបទបញ្ញត្តិនេះបានឡើយ។

ដើម្បីអោយកិច្ចសន្យាមួយមានសុពលភាព ទាល់តែកិច្ចសន្យានោះកើតចេញពីការព្រមព្រៀងដោយសេរី និងពិតប្រាកដកើតពីបុគ្គលដែលមានសមត្ថភាព និងមានកម្មវត្ថុស្របច្បាប់។ តាមមាត្រានេះ មានន័យថាគ្មានកិច្ចសន្យាណាមួយមានសុពលភាពបានឡើយ បើកិច្ចសន្យានោះមានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់នេះដែលនេះគេហៅថាលក្ខខណ្ឌគ្រឹះ[37]។ កិច្ចសន្យាគឺជាឆន្ទៈព្រមព្រៀងរវាងបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់ ដើម្បីបង្កើតកែប្រែឬរលត់កាតព្វកិច្ចមួយឬច្រើនដែលទាក់ទងនឹងខ្លួន[38]។

ក.ការព្រមព្រៀងពិតប្រាកដនិងសេរី

កិច្ចសន្យាដែលកើតចេញពីការព្រមព្រៀងពិតប្រាកដនិងសេរីមានន័យថា កិច្ចសន្យានោះធ្វើឡើងដោយភាគីទាំងពីរបានព្រមព្រៀងគ្នាដោយគ្មានការប្រើអំពើហិង្សាបន្លំបោកប្រាស់និងភ័ន្តច្រឡំទេ។ នៅក្នុងករណីបើកិច្ចសន្យាណាមួយដែលកើតពីការព្រមព្រៀងមិនត្រឹមត្រូវឬពិតប្រាកដនិងមិនដោយសេរីទេកិច្ចសន្យានោះត្រូគិតជាមោឃៈដាច់ខាត[39]។

ខ. អំពើហិង្សា

អពើហិង្សាគឺជាការប្រើអំពើណាមួយដែលបង្ខំទៅលើរូបរាងកាយ ឬ ផ្លូវចិត្តទៅបុគ្គលណាមួយដើម្បីឱ្យមានការចុះកិច្ចសន្យា។ ដូច្នេះអំពើហិង្សាដែលជាមូលហេតុមោឃៈភាពនៃកិច្ចសន្យាបាន កាលណាអំពើហិង្សានោះជាការគំរាមកំហែងនិងបង្ខិតបង្ខំតាមផ្លូវកាយឬផ្លូវចិត្តប្រព្រឹត្តទៅលើភាគីណាមួយ[40]។

គ. ការបន្លំបោកប្រាស់

ការបន្លំបោកប្រាស់គឺជាមូលហេតុនៃមោឃភាពកិច្ចសន្យាកាលណាមានការប្រើ ឧបាយកលអំពើបោក

[36] ដដែល, ទំព័រ៥០។

[37] ដដែល, ទំព័រ៥០។

[38] ដដែល, ទំព័រ៥០។

[39] ដដែល, ទំព័រ៥១។

[40] ដដែល, ទំព័រ៥១។

បញ្ឆោត អំពើបន្លំភូតកុហកប្រព្រឹត្តដោយភាគីណាមួយដែលមានហេតុផលជាក់ច្បាស់ថា បើគ្មានកិច្ចកលទាំងនោះទេនោះភាគីម្ខាងទៀតប្រាកដជាមិនអាចធ្វើកិច្ចសន្យានោះឡើយ[41]។

ឃ. ការភាន់ច្រឡំ

គ្រប់ករណីភ័ន្តច្រឡំមិនមែនសុទ្ធតែជាវិការៈនៃការព្រមព្រៀង ដែលធ្វើឱ្យកិច្ចសន្យាមោឃភាពនោះទេ។ ការភាន់ច្រឡំដែលជាមូលហេតុបោយភាពនៃកិច្ចសន្យា លុះត្រាតែការភ័ន្តច្រឡំទៅលើសារជាតិនៃរបស់ដែលជាកម្មវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុកិច្ចសន្យា[42]។

ខ. សមត្ថភាពរបស់ភាគី

ជនដែលមានអាយុគ្រប់១៨ឆ្នាំ ដែលច្បាប់ហៅថានីតិជនអាចធ្វើកិច្ចសន្យាបានគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ពីព្រោះជននេះច្បាប់បានប្រគល់សិទ្ធិ និងទទួលនូវកាតព្វកិច្ចសំរាប់អនុវត្តន៍នៅក្នុងជីវភាពរស់នៅ[43]។

អនីតិជនមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំជាអសមត្ថជន មិនអាចធ្វើឱ្យកើតសិទ្ធិឬករណីកិច្ចនានា ជាពិសេសមិនអាចចុះកិច្ចសន្យាដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់របស់ខ្លួនបានឡើយ។ កិច្ចសន្យាដែលធ្វើដោយនីតិជនដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអាណាព្យាបាលនៅមុនពេលចុះកិច្ចសន្យា នឹងអាចយកទៅអនុវត្តបានលុះត្រាតែអាណាព្យាបាលបានឯកភាពលើកិច្ចសន្យានោះក្រោយពេលដែលអនីតិជននោះចុះកិច្ចសន្យារួច។

ដូច្នេះភាគីដែលចុះកិច្ចសន្យាជាមួយជនដែលអសមត្ថភាពមិនអាចដោះសារដើម្បីគេចកែពីកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យាជាមួយនឹងខ្លួនជាអសមត្ថជនបានឡើយ។ សរុបមកគ្រប់បុគ្គលដែលមានអាយុ១៨ឆ្នាំច្បាប់បានកំណត់ថាជានីតិជនដែលមានសមត្ថភាព លើកលែងតែជនគំហាត់ដែលច្បាប់បានកំណត់ថាជនទាំងនោះជាសមត្ថជនទោះបីជាជននោះមានអាយុគ្រប់១៨ឆ្នាំក៏ដោយក៏មិនអាចចុះកិច្ចសន្យាដែរ[44]។

សមត្ថភាពភតិបតីដែលអាចជួលវត្ថុបានលុះត្រាតែជា៖

ក. កម្មសិទ្ធិនៃវត្ថុ៖កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យអាចជួលទ្រព្យខ្លួនដោយសេរី។

ខ. ផលុបភោគី៖ផលុបភោគី៖ ផលុបភោគីអាចធ្វើការជួលនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលខ្លួនអាស្រ័យផលនោះបាន ប៉ុន្តែការជួលនេះមិនត្រូវធ្វើកិច្ចសន្យាឱ្យហួសរយៈពេល៣ឆ្នាំឡើយ។ ក្នុងករណីបើផលុបភោគីចង់បន្តជួលនូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលខ្លួនអាស្រ័យផលកិច្ចសន្យាជួលថ្មីនោះ ត្រូវតែបញ្ចប់មុនពេលមួយឆ្នាំនៃថ្ងៃចប់កិច្ចសន្យាផលុបភោគ។

---

[41] ដដែល, ទំព័រ៥១។

[42] ដដែល, ទំព័រ៥២។

[43] ដដែល, ទំព័រ៥២។

[44] ដដែល, ទំព័រ៥២។

គ. ភតិកៈប្រសិនបើមានការព្រមព្រៀងឬអនុញ្ញាតពីកម្មសិទ្ធិករ៖ ភតិកៈអាចជួលទ្រព្យសម្បត្តិ ឬ វត្ថុដែលខ្លួនជួលនោះលុះត្រាតែមានការព្រមព្រៀងដោយជាក់លាក់ឬអនុញ្ញាតពីកម្មសិទ្ធិករឬ អ្នកជួល។ ភតិកៈត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការបំពេញលិខិតគតិយុត្តិមានន័យថាជាបុគ្គលដែលជនមាន អាយុ១៨ ឆ្នាំតាមច្បាប់កំណត់ ប៉ុន្តែមិនមែនជាជនហាត់ដែលច្បាប់បានចាត់ទុកជាជនអសមត្ថភាពនេះទេ[45]។

➢ **កម្មវត្ថុនៃភតិសន្យា**

កម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាជួលមានដូចខាងក្រោម៖

វត្ថុ៖ វត្ថុក្នុងកិច្ចសន្យាជួលក៏ដូចជាវត្ថុក្នុងកិច្ចសន្យាដទៃទៀតដែរត្រូវតែជាវត្ថុមួយដែលជាក់លាក់អាចធ្វើកើតស្របច្បាប់និងរបៀបរៀបរយសាធារណៈ ឬ ទំនៀមទំលាប់ល្អប្រពៃ។ វត្ថុត្រូវតែជាវត្ថុដែលស្ថិតក្នុងពាណិជ្ជកម្មមិនអាចកើត ឬស្របច្បាប់របៀបរៀបរយសាធារណៈ និងទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីនោះកិច្ចសន្យាជួលដែលត្រូវបានធ្វើឡើងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ[46]។

វត្ថុក្នុងកិច្ចសន្យាជួលមានពីរប្រភេទដូចខាងក្រោម៖

- ◆ ចលនវត្ថុ៖គឺជាវត្ថុដែលអាចផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងបាន។ ឧ. កង ម៉ូតូ ឡាន សៀវភៅ តុ កៅអី ជាដើម។ល។
- ◆ អចលនវត្ថុ៖គឺជាវត្ថុដែលមានស្ថានភាពជាប់នឹងកន្លែងតែមួយកំរើកមិនកើត ឬ មិនអាចផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងបាន។ ឧ. ដី ផ្ទះ អគារ សំណង់ ជាដើម។ល។

ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីភតិសន្យាសំដៅទៅលើកិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីម្ខាងឱ្យភាគីម្ខាងទៀតប្រើប្រាស់ និង អាស្រ័យផលពីវត្ថុណាមួយដោយយកថ្លៃ។ វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃភតិសន្យាមានចលនវត្ថុ និង អចលនវត្ថុ។ ម្ចាស់អចលនវត្ថុឬចលនវត្ថុដែលដាក់ជូនឱ្យអ្នកដទៃគឺហៅថាភតិបតី និងអ្នកជួលចលនវត្ថុ ឬ អចលនវត្ថុហៅថាភតិកៈ[47]។

សរុបមកយើងឃើញថាច្បាប់ទាំងបីគឺ ក្រឹត្យច្បាប់លេខ៣៨ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណីមានភាពខុសប្លែកគ្នាក្នុងការប្រើប្រាស់ពាក្យបច្ចេកទេសក្នុងការហៅកិច្ចសន្យានេះ[48]។

ប្រាក់ឈ្នួល៖ គឺជាធាតុសំខាន់ក្នុងកិច្ចសន្យាជួលពីព្រោះថាមិនមែនជាកិច្ចសន្យាជួលនោះទេប្រសិនបើការជួលនោះមិនបានយកឈ្នួលលើវត្ថុដែលដាក់ជួលនោះ។ កាលណាបើយើងឱ្យវត្ថុប្រើប្រាស់ជនណាម្នាក់

[45] ដដែល, ទំព័រ៥២។

[46] ដដែល, ទំព័រ៥៣។

[47] ដដែល, ទំព័រ៥៣។

[48] ដដែល, ទំព័រ៥៤។

ដោយមិនបានយកប្រាក់ឈ្នួលឬកំរៃលើវត្ថុនោះគឺជាការឱ្យខ្ចីទៅវិញ។ នៅក្នុងច្បាប់មិនបានចែងឬកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីប្រាក់ឈ្នួលនោះទេ ដូច្នេះគូភាគីនៃកិច្ចសន្យាជួលមានសិទ្ធិសេរីភាពពេញលេញក្នុងការកំណត់ប្រាក់ឈ្នួល និងរយៈពេលនៃការកំណត់ប្រាក់ឈ្នួលនៅក្នុងកិច្ចសន្យាដែលបានព្រមព្រៀងជាមួយគ្នា[49]។

-ជាទូទៅប្រាក់ឈ្នួលដែលបានមកពីការជួលអចលនវត្ថុឬចលនវត្ថុអាចគិតជាទឹកប្រាក់ឬវត្ថុណាមួយដែលមានតំលៃស្មើ។

-ចំពោះការបង់ប្រាក់ឈ្នួលវិញ គឺអាចបង់ជាម៉ោង ជាថ្ងៃ ជាអាទិត្យ ជាខែ ជាឆ្នាំ ឬ បង់ផ្តាច់តែម្តងក៏បាន។

-ក្នុងករណីកិច្ចសន្យាមិនបានកំណត់ពេលវេលានៃការបង់ប្រាក់ឈ្នួល ចំពោះចលនវត្ថុនិងផ្ទះ ឬ អគារត្រូវបង់ជារៀងរាល់ចុងខែ។ រីឯចំពោះដីធ្លីវិញត្រូវបង់នៅរៀងរាល់ចយងឆ្នាំ។ ប៉ុន្តែចំពោះវត្ថុដែលមានរដូវប្រមូលផលត្រូវបង់នៅពេលដែលរដូវប្រមូលផលនោះកន្លងផុតទៅដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ។

២.២. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃភតិសន្យា

លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាជួលមានសារសំខាន់ណាស់ ដែលតម្រូវឱ្យភាគីនីមួយៗគោរពតាមនិងប្រតិបត្តិតាមច្បាប់ជាធរមាន ពីព្រោះថានៅពេលភាគីមិនគោរពកិច្ចសន្យា ឬ ធ្វេសប្រហែសមិនបានបំពេញតាមទម្រង់ត្រឹមត្រូវនោះអាចជាកត្តាមួយដែលនាំឱ្យគូភាគីនៃកិច្ចសន្យាខូចប្រយោជន៍ជាមិនខាន។ ម្យ៉ាងវិញទៀតការកំណត់ទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាជួលគឺ មានភាពពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌសុពលភាពរបស់កិច្ចសន្យានេះដែរ[50]។

ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុធ្វើឡើងដោយគ្មានសំបុត្រស្នាម ឬ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរបាននោះទេភាគីម្ខាងប្រកែកបន្ទាល់ការជួលអចលនវត្ថុនេះនឹងយកសំអាងសាក្សីមកបញ្ជាក់ លុះត្រាតែកិច្ចសន្យានៃការជួលនោះមានរយៈពេលត្រឹមតែមួយឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុមានរយៈពេលកំណត់លើសពីមួយឆ្នាំឡើងទៅ ដែលមិនបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ប្រសិនបើភាគីណាមួយចង់ប្រកែក ឬកែប្រែនោះភាគីម្ខាងទៀតមិនអាចយកសាក្សីមកសំអាងលើការជួលនោះទេ[51]។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនបានចែងពីលក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុទេ ដូច្នេះយើងមិនដឹងថាកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុត្រូវតែធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬអាចធ្វើផ្ទាល់មាត់ដោយមិនធ្វើលិខិតស្នាមក៏បាន[52]។

❖ កិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុ

តាមច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១ មាត្រា១០៩ វាក្យខណ្ឌ២បានចែងថាកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុ ឬភតិសន្យាគឺត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ហើយភតិសន្យាដែលធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ គឺត្រូវចាត់

---

[49] ដដែល, ទំព័រ៥៤។

[50] ដដែល, ទំព័រ៥៤។

[51] ដដែល, ទំព័រ៥៥។

[52] ដដែល, ទំព័រ៥៥។

ទុកជាបណ្តោះអាសន្ន ហើយត្រូវបានបញ្ឈប់នៅគ្រប់ពេលដោយជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលស្មើនឹងរយៈពេលបង់ប្រាក់ឈ្នួល[53]។

តាមច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ មាត្រាខាងលើកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុមិនមែនជាកិច្ចសន្យាឱឡារិកនោះទេ ពីព្រោះច្បាប់មិនតម្រូវឱ្យធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដើម្បីធ្វើឱ្យមានសុពលភាពទេ។ ដូច្នេះកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុអាចធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬធ្វើផ្ទាល់មាត់(មិនធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ)ក៏បាន ប៉ុន្តែបើភាគីជ្រើសរើសយកកិច្ចសន្យាមិនលាយលក្ខណ៍អក្សរ នោះនឹងធ្វើឱ្យកិច្ចសន្យាជួលនោះមានលក្ខណៈផុយស្រួយ ឬងាយនឹងឱ្យភាគីម្ខាងទៀតបញ្ចប់កិច្ចសន្យាដោយសេរី ដែលបណ្តាលឱ្យមានការខូចប្រយោជន៍ជាច្រើន[54]។

ចំពោះក្រមរដ្ឋប្បវេណី មាត្រា៥៩៦ ចំនុចទី២ វិញភតិសន្យាអចលនវត្ថុដែលមិនបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវបានចាត់ទុកជា ភតិសន្យាដែលគ្មានកំណត់កំឡុងពេល។

កិច្ចសន្យាជួលអាចអចលនវត្ថុមិនមានកំណត់រយៈពេល កិច្ចសន្យាជួលនោះ នឹងត្រូវបានរំលាយនៅពេលណាក៏បាន នៅពេលភាគីណាមួយរំលាយកិច្ចសន្យា[55]។

តាមច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានភាពខុសពីព្រោះ បើច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ ២០០១ ភតិសន្យាដែលមិនបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវទុកជា បណ្តោះអាសន្នហើយអាចត្រូវបានបញ្ចប់នៅគ្រប់ពេល ដោយជូនដំណឹងជាមុនក្នុងរយៈពេលបង់ប្រាក់ឈ្នួល ប៉ុន្តែតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺភតិសន្យាដែលមិនបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍ ត្រូវចាត់ទុកជាភតិសន្យា ដែលគ្មានកំណត់រយៈពេល ដែលកិច្ចសន្យាត្រូវរំលាយពេលណាក៏បាន នៅពេលភាគីណារំលាយកិច្ចសន្យា។ ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះដែរ ភតិសន្យាអចលនវត្ថុដែលមានថែងក្នុងរយៈពេលចាប់ពី ១៥ឆ្នាំ ឡើងទៅត្រូវចុះបញ្ជី តែបើមិនបានចុះបញ្ជីត្រូវមានអនុភាព ភតិសន្យារហូតដល់គ្រប់កំឡុងពេល ១៥ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ[56]។

ចំពោះកិច្ចសន្យាជួលម៉ាកវិញ គឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់ម៉ាក(អ្នកផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ) ផ្ទេរទៅឱ្យតតិយជន(អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ) ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ចលើម៉ាកនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌ និងរយៈពេលជាក់លាក់ ហើយម្ចាស់ម៉ាកនៅតែជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិករលើម៉ាកដដែល។ កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកជាប្រភេទនៃកិច្ចសន្យាពិសេសនានាដែលពុំមានអានុភាពផ្ទេរសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិទាំងស្រុងទៅឱ្យតតិយជនឡើយ។

ដើម្បីយល់អំពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក គេអាចប្រៀបធៀបប្រតិបត្តិការនៃកិច្ចសន្យានេះ ទៅនឹង

---

53 ដដែល, ទំព័រ៥៥។

54 ដដែល, ទំព័រ៥៥។

55 ដដែល, ទំព័រ៥៦។

56 ដដែល, ទំព័រ៥៦។

កិច្ចសន្យាជួលដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ[57]។

២.៣. «ខ»ពិសេសក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក

ដោយឡែកកិច្ចសន្យាជួលម៉ាក ពុំត្រូវបានកំណត់របបគតិយុត្តច្បាស់លាស់ម្ចាស់ម៉ាកត្រូវចាត់វិធានការស្របច្បាប់តាមរយៈការតាក់តែងតទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់ និងច្បាស់លាស់ស្របតាមគោលការណ៍ច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនិងកិច្ចសន្យាដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួនឯង។ នៅក្នុងការតាក់តែងកិច្ចសន្យាជួលម៉ាកនេះម្ចាស់ម៉ាកត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើបទប្បញ្ញត្តិខាងនេះដែលមិនអាចខ្វះបានដោយថៃងលម្អិច និងច្បាស់លាស់នូវចំនុចដូចខាងក្រោម៖[58]

- តម្លៃសមាមាត្រ
- រយៈពេលអនុវត្តនៃកិច្ចសន្យា
- បរិមាណនៃផលិតផល
- រយៈពេលនៃការអនុវត្តសិទ្ធិ
- ទីកន្លែង ឬដែនកំណត់ដែនដីនៃការអនុវត្តសិទ្ធិ
- ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ភាគីទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណក្នុងការប្រកបអាជីវកម្ម
- ឧបញ្ញាក់អំពីការប្រគល់ត្រលប់មកវិញនូវម៉ាកបន្ទាប់ពីចប់កិច្ចសន្យា
- លក្ខខណ្ឌនៃការដោះស្រាយវិវាទ។ល។

២.៤.លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាជួលម៉ាក

យោងតាមគោលការណ៍ទូទៅនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យា កិច្ចសន្យាអាចធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬដោយផ្ទាល់មាត់។ កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនិងត្រូវចុះបញ្ជីជាមួយមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីដើម្បីធ្វើកំណត់ត្រា។ ចំពោះការខកខានពុំបានតម្កល់កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណជាមួយមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីពុំបណ្តាលឱ្យកិច្ចសន្យានេះបាត់បង់សុពលភាពទេ ប៉ុន្តែវាពុំមានសុពលភាពចំពោះតតិយជនឡើយ។ នៅពេលកិច្ចសន្យានេះ ត្រូវបានចុះបញ្ជី និងការកត់ត្រាដោយមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីរួចហើយ មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីនឹងធ្វើការបោះផ្សាយជាសាធារណៈនូវការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណនេះក្នុងព្រឹត្តិប័ត្ររបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម[59]។

កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនេះ ត្រូវបានរក្សាជាសម្ងាត់ដោយមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី។ ការបោះផ្សាយអាចត្រូវបានអាចត្រូវធ្វើឡើងបានតែចំនុចគោលមួយចំនួន ដែលមិនប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់គូភាគី។ ក្នុងវិស័យ

---

[57] ដូច2, ទំព័រ១៣២។

[58] ដូច2, ទំព័រ១៣២។

[59] ដូច2, ទំព័រ១៣២-១៣៣។

ពាណិជ្ជកម្ម គូភាគីនៃកិច្ចសន្យាពុំមានបំណងបង្ហាញនូវកិច្ចព្រមព្រៀងឯកជនរបស់ខ្លួនឱ្យសាធារណៈជនបានដឹងលឺឡើយ។ ក្នុងករណីនេះ ទោះបីជាមានកាតព្វកិច្ចរក្សាការសម្ងាត់ដោយមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីក៏ដោយគូភាគីអាចធ្វើកិច្ចសន្យាសង្ខេបមួយដើម្បីបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃការផ្ទេរសិទ្ធិតាមរយៈកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ[60]។

កថាខណ្ឌទី៣៖ បញ្ហាប្រឈម

នៅក្នុងប្រធានបទស្រាវជ្រាវរបស់យើងខ្ញុំនេះដែរ ពួកយើសង្កេតឃើញមានផលវិបាក និងចំនុចខ្វះខាតមួយចំនួនដែលកើតមានឡើងទៅលើប្រធានបទនេះ ដែលជាការរាំងស្ទះដ៏ធំមួយនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវមួយនេះដែរ ហើយបញ្ហាទាំងនេះខ្ញុំជឿជាក់ថានិស្សិតមួយចំនួនគឺកំពុងតែជួបប្រទះនឹងបញ្ហានេះដូចគ្នាទៅលើប្រធានបទដែលពាក់ព័ន្ធកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ បញ្ហាទាំងអស់នេះមានដូចជា៖

ក. ការកង្វះនូវលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត៖ ភាពខ្វះខាតនូវឯកសារ ឬ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទរបស់យើងខ្ញុំក៏ដូចជាច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺមិនមានច្បាប់ចែងអំពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណទេគឺមានតែយកវិធាននៃប្បញ្ញត្តិរួមនៅក្នុងកិច្ចសន្យាទូទៅ ដែលមានចែងក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីមកអនុវត្តប៉ុណ្ណោះ ដូចនេះហើយទើបពួកខ្ញុំមានផលវិបាកក្នុងការកំណត់យកបទប្បញ្ញត្តិដែលជាក់លាក់មួយយកមកបញ្ចូលនៅក្នុងប្រធានបទរបស់ពួកយើងនេះណាស់ មិនតែប៉ុណ្ណោះឯកសារបរទេសមួយចំនួន ក៏ពុំមានសរសេរពាក់ព័ន្ធអំពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាម៉ាកនោះទេ គឺភាគច្រើនគឺគេនិយាយអំពីកិច្ចសន្យាខ្ចីម៉ាកទៅវិញ ព្រោះប្រធានបទកិច្ចសន្យាខ្ចីម៉ាកនេះគឺកំពុងមានភាពពេញនិយមជាងគេនៅលើសកលលោកយើងនេះ ជាពិសេសគឺនៅក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

ខ. ការកង្វះនូវធនធាន៖ យើងដឹងហើយថាវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមធ្យមនៅឡើយដែលក្នុងនោះ អ្នកច្បាប់ភាគច្រើនគឺមិនសូវមានការចាប់អារម្មណ៍លើវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅឡើយទេ ដោយសារតែច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាគឺមានភាពស្មុគស្មាញខ្លាំង ព្រោះក្នុងការដោះស្រាយក្នុងរឿងក្តីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា គឺភាគច្រើនគេដោះស្រាយត្រូវមើលទៅលើស្ថានភាពជាក់ស្តែងជៀសជាងច្បាប់ ដោយសារតែមានករណីកើតឡើងគឺមានភាពខុសគ្នាច្រើនមួយវិធានក្នុងការអនុវត្តគឺមានភាពស្រដៀងគ្នាក៏ដោយតែករណីដែលកើតឡើងនោះគឺខុសគ្នាបន្តិចៗ ហើយពិបាកសម្រេចចិត្តក្នុងការយកវិធាននោះមកអនុវត្តណាស់។ ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងនេះ ការកង្វះនូវធនធានគឺមានផលវិបាកខ្លាំងដែលញ៉ាំងឱ្យអ្នកច្បាប់មួយចំនួនគឺមិនបានអនុវត្តតាមកិច្ចសន្យានេះទេ ដោយការចែងតាមច្បាប់ផ្ទុយស្រលះពីការអនុវត្តដែលធ្វើឱ្យពួកគេគិតគឺមានភាពស្មុគស្មាញពេកនិងចង់មានភាពងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្តកិច្ចសន្យា

[60] ដូច2, ទំព័រ១៣៣។

ហើយការធ្វើបែបនេះអាចបណ្តាលឱ្យមានវិវាទនឹងគ្នាដែលអាចឈានទៅដល់ការប្តឹងផ្តល់គ្នា ចំពោះរឿងអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះដោយមូលហេតុគឺមានការធ្វេសប្រហែសខ្លាំងចំពោះការកង្វះនូវធនធាន។

កថាខណ្ឌទី៤៖ ដំណោះស្រាយ

កាលណាមានបញ្ហាគឺត្រូវតែមានដំណោះស្រាយ ចំពោះដំណោះស្រាយវិញគឺមិនមានច្រើននោះទេគឺគ្រាន់តែសំនូមពរឱ្យក្រសួងដែលមានសមត្ថកិច្ច ជាពិសេសគឺក្រសួងពាណិជ្ជកម្មគឺជួយបន្ថែមនូវឯកសារមួយចំនួនមានដូចជាបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងវិធានមួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ជាពិសេសគឺកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកដែលបច្ចុប្បន្ន គឺនៅតែអនុវត្តតាមវិធាននៃកិច្ចសន្យាទូទៅនៅឡើយ មួយវិញទៀតក្រសួងគួរតែជំរុញឱ្យមានការសិក្សាឱ្យទូលាយទៅលើវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា នៅក្នុងលើវិស័យអប់រំក្នុងវិស័យច្បាប់ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព និងសូមឱ្យអ្នកច្បាប់មួយចំនួនត្រូវធ្វើទៅតាមច្បាប់ឱ្យបានម៉ត់ចត់កុំឱ្យមានការធ្វេសប្រហែសជាពិសេទកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះឱ្យសមស្របទៅតាមទម្រង់ និងវិធានទាំងឡាយដែលបានចែងក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់កម្ពុជាមានប្រសិទ្ធិនិងជាទីទុកចិត្តដល់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ជាពិសេសបច្ចុប្បន្ននេះគឺមានការវិនិយោគទៅលើម៉ាកជាច្រើនដែលតម្រូវឱ្យអ្នកច្បាប់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ និងត្រៀមខ្លួនជានិច្ចដើម្បីធ្វើឱ្យដំណើរការនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជាដំណើរការទៅដោយរលូន និងមានប្រសិទ្ធិភព។

ជំពូកទី២

លក្ខខណ្ឌក្នុងការចុះបញ្ជីអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក

យើងដឹងហើយថាការចុះបញ្ជីអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកគឺជាកត្តាសំខាន់ ក្នុងការធ្វើឱ្យកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកនោះមានសុពលភាព មិនតែប៉ុណ្ណោះថែមទាំងធ្វើឱ្យតតិយមានទំនុកចិត្តទៅលើអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិករ និងសមស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បានកំណត់ ទើបធ្វើឱ្យដំណើរការនៃអាជីវកម្មនោះទទួលនូវភាពល្អប្រសើរ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ដូចនេះក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺយើងសំគាល់ឃើញថាមានការទិញលក់ និងការជួលម៉ាកទៅតាមប្រភេទនៃកិច្ចសន្យារបស់តតិយជន និងម្ចាស់កម្មសិទ្ធិករ ហើយកិច្ចសន្យាទាំងនេះគឺមានវិធានដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចសន្យាទិញលក់ និងកិច្ចសន្យាជួលក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែរ ដែលវិធាន និងដំណើរការនីតិវិធីទាំងនោះគឺមានលក្ខណៈខុសគ្នាត្រង់ការទិញលក់កម្មវត្ថុរបស់វា គឺការផ្ទេរសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិទៅឱ្យតតិយជន ចំណែកឯតតិយជនគឺមានករណីយកិច្ចបង់ថ្លៃជូនទៅដល់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិករ។ ចំពោះកម្មវត្ថុរបស់កិច្ចសន្យាជួលវិញគឺភតិក:(ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ)អាចប្រគល់សិទ្ធិកាន់កាប់ និងអាស្រ័យផលតែប៉ុណ្ណោះទៅឱ្យភតិបតីតែប៉ុណ្ណោះ ឯភតិបតីគឺមានកាតព្វកិច្ចបង់ថ្លៃជួលទៅឱ្យភតិក:ដោយកំណត់អំឡុងពេលជាក់លាក់ណាមួយបន្ទាប់មកនៅពេលដែលកិច្ចសន្យានោះបានផុតកំណត់នោះភតិបតី គឺត្រូវប្រគល់សិទ្ធិទាំងនោះទៅឱ្យភតិក:វិញតាមការកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

ចំពោះកិច្ចសន្យាអជាជ្ញាប័ណ្ណណាមួយដែលអំពីការចុះបញ្ជីម៉ាក ឬពាក្យស្នើសុំទទួលស្គាល់កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនោះត្រូវចែងអំពីការត្រួតពិនិត្យដោយមានប្រសិទ្ធិភាពពីសំណាកអ្នកប្រគល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ចំពោះគុណភាពទំនិញ ឬសេវាកម្មរបស់អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណដែលម៉ាកនោះបានប្រើប្រាស់។ ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណមិនបានចែងអំពីការត្រួតពិនិត្យគុណភាពនោះ ឬប្រសិនបើការត្រួតពិនិត្យគុណភាពនោះមិនត្រូវបានអនុវត្តដោយមានប្រសិទ្ធិភាពទេ ដូចនេះកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនោះនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមិនបានការ[61]។ ហើយលក្ខខណ្ឌនៃការចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកមាននីតិវិធីដូចតទៅៈ

ផ្នែកទី១ៈ លក្ខខណ្ឌនីតិវិធី និងឯកសារតម្រូវសម្រាប់ស្នើសុំការកត់ត្រា

កថាខណ្ឌទី១ៈ លក្ខខណ្ឌតម្រូវទាក់ទងនឹងអ្នកស្នើសុំការកត់ត្រា

ការស្នើសុំកត់ត្រាត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកផ្តល់ និង/ឬអ្នកទទួល ឬ ដោយអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់អ្នកផ្តល់ និង/ឬ អ្នកទទួល[62]។

---

[61] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, លេខ នស/រកម/០២០២/០០៦, ០៦ ធ្នូ ២០០១, មាត្រា១៩ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ឆ្នាំ២០០១)។

[62] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ៥។

១. លក្ខខណ្ឌតម្រូវទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យា

កិច្ចសន្យាដែលជាកម្មវត្ថុនៃការស្នើសុំកត់ត្រាត្រូវបញ្ជាក់ខ្លឹមសារសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

១-អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកផ្តល់ និងអ្នកទទួលរួមមាន៖

- ឈ្មោះ សញ្ជាតិ និងអាសយដ្ឋានអចុន្ត្រៃយ៍ ក្នុងករណីអ្នកផ្តល់ និងអ្នកទទួលជារូបវន្តបុគ្គល
- នាមករណ៍សញ្ជាតិនិងអាសយដ្ឋានទីស្នាក់ការដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងករណីអ្នកផ្តល់ និងអ្នកទទួលជានីតិបុគ្គល។

២-ព័ត៌មានលម្អិតអំពីម៉ាក រួមមាន ម៉ាក លេខចុះបញ្ជី ឬលេខដាក់ពាក្យចុះបញ្ជីម៉ាក ជំពូកទំនិញ ឬសេវា និងយថាប្រភេទនៃទំនិញ និង/ឬ សេវាដែលជាកម្មវត្ថុនៃការកត់ត្រា។

៣-ប្រភេទនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬសិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្មដែលបានផ្តល់តាមរយៈកិច្ចសន្យា៖ ផ្តាច់មុខ ទោល ឬបន្ត។

៤-រយៈពេលនៃការផ្តល់ត្រូវកំណត់ឱ្យបានជាក់លាក់ក្នុងកិច្ចសន្យា ឬអាចកំណត់បានដោយយោងតាមលក្ខខណ្ឌ និងបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។

៥-លក្ខខណ្ឌនៃការត្រួតពិនិត្យលើប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពទំនិញឬសេវាដែលបានព្រមព្រៀងគ្នារវាងអ្នកផ្តល់ និងអ្នកទទួល។

៦-ហត្ថលេខារបស់ភាគី និងការបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវដោយសារការីឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច[63]។

១.១. ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា

អ្នកស្នើសុំការកត់ត្រាត្រូវបំពេញតាមគំរូពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ហើយពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយអ្នកស្នើសុំការកត់ត្រា ឬដោយអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់អ្នកស្នោះសុំនោះ។ ក្នុងករណីអ្នកស្នើសុំកត់ត្រាជានីតិបុគ្គល ពាក្យស្នើសុំត្រូវចុះហត្ថលេខា និងមានប្រថាប់ត្រា។

ពាក្យស្នើសុំមួយគឺអាចធ្វើឡើងសម្រាប់ការស្នើសុំកត់ត្រាកិច្ចសន្យាមួយលើម៉ាកមួយ ចំពោះទំនិញ ឬសេវាក្នុងមួយ ឬ ច្រើនជំពូក[64]។

១.២. ការដាក់ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា

ការដាក់ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាកិច្ចសន្យា ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងពេលណាមួយនៃអំឡុងពេល ៦(ប្រាំមួយ)ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃការចុះកិច្ចសន្យានោះ។ ហើយពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាដែលបានបំពេញ

[63] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ៦។

[64] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ៧។

នោះត្រូវដាក់នៅនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងសម្រេច។ ចំពោះការដាក់ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារ ដូចខាងក្រោម៖

ក-ច្បាប់ដើម ឬ ច្បាប់ចម្លងនៃកិច្ចសន្យាដែលមានបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវ ដោយសារការី ឬ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចស្របតាមច្បាប់ជាធរមាន។

ខ- ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាទាំងមូលមិនអាចផ្តល់ជូនមន្ត្រីទទួលមន្ទុកការកត់ត្រា អ្នកស្នើសុំត្រូវផ្តល់សម្រង់នៃកិច្ចសន្យាដែលសម្រង់នោះត្រូវមានការបញ្ជាក់ខ្លឹមសារសំខាន់ៗ និងត្រូវមានការបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវដោយសារការី ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចស្របតាមច្បាប់ជាធរមាន។

គ- ក្នុងករណីកិច្ចសន្យាឬសម្រង់នៃកិច្ចសន្យា ជាភាសាបរទេសក្រៅពីភាសាអង់គ្លេស ត្រូវបកប្រែជាភាសាខ្មែរ និងត្រូវមានការបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើមនៃការបកប្រែនោះ។

ឃ- លិខិតប្រគល់សិទ្ធិ និងលិខិតប្រគល់សិទ្ធិបន្តច្បាប់ដើម ប្រសិនបើការដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើឡើងតាមរយៈភ្នាក់ងារតំណាងស្របច្បាប់។

ង- ច្បាប់ចម្លងនៃវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីម៉ាកដើម ឬវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីម៉ាកសាជាថ្មី ឬលិខិតទទួលស្គាល់ការដាក់ពាក្យចុះបញ្ជីម៉ាកក្នុងករណីម៉ាក ដែលបានដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីរួចរាល់ ប៉ុន្តែមិនទាន់ទទួលបានការចុះបញ្ជីនៅឡើយ។

ច- ឯកសារតម្រូវរបស់អ្នកផ្តល់៖

១-ក្នុងករណីជានីតិបុគ្គល៖ ច្បាប់ចម្លងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការចុះបញ្ជី ពាណិជ្ជកម្ម។

ក. សញ្ជាតិខ្មែរ៖ ច្បាប់ចម្លងអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ដោយមានហត្ថលេខា ឬ ស្នាមមេដៃរបស់សមីខ្លួន។

ខ. សញ្ជាតិបរទេស និងមានទីតាំងប្រកបអាជីវកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា៖ ច្បាប់ចម្លងលិខិតឆ្លងដែន ទិដ្ឋាការដែលមានសុពលភាព និងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការចុះបញ្ជីប្រកបអាជីវកម្ម។

២-ក្នុងករណីជានីតិបុគ្គល៖ ច្បាប់ចម្លងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការចុះបញ្ជី ពាណិជ្ជកម្ម។

ឆ-ឯកសារតម្រូវរបស់អ្នកទទួល៖

១. ក្នុងករណីជារូបវន្តបុគ្គល៖

ក. សញ្ជាតិខ្មែរ៖ច្បាប់ចម្លងអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណដោយមានហត្ថលេខា ឬ ស្នាមមេដៃរបស់សាមីខ្លួន។

ខ. សញ្ជាតិបរទេស និងមានទីតាំងប្រកបអាជីវកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា៖ ច្បាប់

ចម្លងលិខិតឆ្លងដែន ទិដ្ឋាការដែលមានសុពលភាពនិង ឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការចុះបញ្ជីប្រកបអាជីវកម្ម។

២. ក្នុងករណីជានីតិបុគ្គលៈ ត្រូវយកច្បាប់ចម្លងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម។ចំពោះអ្នកផ្តល់និងអ្នកទទួលជារូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គលបរទេសដែលមានលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ ទីតាំងប្រកបអាជីវកម្មនៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមិនតម្រូវឱ្យផ្តល់ឯកសារដូចមានចែងក្នុងចំណុច(ច) និង(ឆ)ឡើយ ហើយបង្កាន់ដៃបង់កម្រៃសេវាសាធារណៈ[65]។

កថាខណ្ឌទី២៖ នីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា

ការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាអាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំបានបំពេញគ្រប់លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ស្នើសុំការកត់ត្រានេក្នុងករណីម៉ាកដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី នៅក្នុងព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ការស្នើសុំកត់ត្រាកិច្ចសន្យានឹងត្រូវយកមកត្រួតពិនិត្យ នៅពេលដែលម៉ាកនោះទទួលបានការចុះបញ្ជីរួចក្រោយពេលទទួលពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រា ត្រូវពិនិត្យមើលពាក្យស្នើសុំនោះ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមគ្រប់លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការស្នើសុំការកត់ត្រានេះ។ ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រារកឃើញថា លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការស្នើសុំកត់ត្រាណាមួយមិនត្រូវបានបំពេញ ឬ ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាឬឯកសារដែលប្រើប្រាស់ភ្ជាប់មកជាមួយពាក្យស្នើសុំមានលក្ខណៈមិនត្រឹមត្រូវ ឬ មិនគ្រប់គ្រាន់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រាត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីការបដិសេធបឋម ចំពោះការកត់ត្រានោះទៅអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំការកត់ត្រាក្នុងរយៈពេល៣០(សាមសិប)ថ្ងៃ គិតចាប់ពីបានទទួលពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា។ ការជូនដំណឹងនេះត្រូវបញ្ជាក់ពីព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងមូលហេតុនៃការបដិសេធបឋមនោះដោយផ្តល់រយៈពេល៦០(ហុកសិប)ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃចេញសេចក្តីជូនដំណឹងដើម្បីតម្រូវឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យ ស្នើសុំការកត់ត្រាបំពេញលក្ខខណ្ឌ និងឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រា។ អ្នកស្នើសុំការកត់ត្រាអាចស្នើសុំពន្យាពេលមិនឱ្យលើស៦០(ហុកសិប)ថ្ងៃ បន្តទៀតសម្រាប់ការឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងករណីមានហេតុផលសមស្រប[66]។

២. ការបដិសេធពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា

ប្រសិនបើអ្នកស្នើសុំការកត់ត្រាមិនធ្វើការឆ្លើយតបក្នុងរយៈពេលកំណត់ ដូចមានចែងក្នុងចំណុច៤នៃប្រការ៩ខាងលើ ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រានោះត្រូវបានចាត់ទុកថាបានបោះបង់ចោល។ ដូនេះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រាគឺត្រូវបដិសេធការស្នើសុំកត់ត្រាក្នុងករណីរកឃើញថាកិច្ចសន្យាៈ

ក. មានលក្ខណៈមិនត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ ឬ ក្លែងបន្លំ ឬ

[65] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ៨។

[66] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ៩។

ខ. បណ្តាលឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំដល់សាធារណជន ជាពិសេសចំពោះ៖ ប្រភេទ ប្រភពដើម ដំណើរការផលិតកម្ម ចរិតលក្ខណៈ ភាពសមស្របនៃទំនិញ ឬ សេវាដែលម៉ាកនោះបម្រុងប្រើប្រាស់ ឬ កំពុងប្រើប្រាស់ ឬ

គ. មានលក្ខណៈផ្ទុយនឹងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សីលធម៌ ប្រពៃណីល្អរបស់ជាតិ ឬ គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២នៃប្រការនេះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រាត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីការបដិសេធចុងក្រោយ នៃការស្នើសុំកត់ត្រាកិច្ចសន្យាទៅអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំដោយបញ្ជាក់ពីព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងមូលហេតុនៃការបដិសេធនោះ។

សេចក្តីសម្រេចនេះគឺជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងតវ៉ាទៅ ក្រុមប្រឹក្សាដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ឬ ទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ចក្នុងរយៈពេល៩០(កៅសិប)ថ្ងៃគិតចាប់ពីថ្ងៃចេញសេចក្តីសម្រេច[67]។

២.១. ការយល់ព្រមចំពោះការស្នើសុំកត់ត្រា និងការបោះពុម្ពផ្សាយ

ប្រសិនបើពិនិត្យឃើញថាពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាកិច្ចសន្យា និងឯកសារភ្ជាប់មកជាមួយពាក្យស្នើសុំនោះបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការកត់ត្រា មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រាត្រូវធ្វើការកត់ត្រាកិច្ចសន្យានោះ។

បន្ទាប់ពីបានកត់ត្រាកិច្ចសន្យារួចហើយ ត្រូវធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយភ្លាមនៅក្នុងព្រឹត្តិការរបស់នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានូវសម្រង់ព័ត៌មានជាអាទិ៍ដូចខាងក្រោម៖

ក-ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋាន របស់អ្នកផ្តល់ និងអ្នកទទួល។

ខ-គំរូម៉ាក និងលេខចុះបញ្ជីម៉ាក ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា។

គ-ជំពូក និងយថាប្រភេទនៃទំនិញ ឬសេវា ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា។

ឃ-ប្រភេទនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬសិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម។

ង-កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាកាលបរិច្ឆេទនៃការកត់ត្រានិងរយៈពេលសុពលភាពនៃការកត់ត្រានោះ។

ច-ដែនដីនៃការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬការផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម។

ឆ-ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋាន របស់ភ្នាក់ងារតំណាងរបស់អ្នកស្នើសុំកត់ត្រា (ប្រសិនបមាន)[68]។

២.២. ការស្នើសុំកែតម្រូវពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា

នៅមុនមានការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាអ្នកស្នើសុំកត់ត្រា ឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់អាចធ្វើការស្នើសុំជា

[67] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១០។

[68] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១១។

លាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រា ដើម្បីកែតម្រូវផ្នែកណាមួយនៃពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ជាពិសេសសេចក្តីលម្អិតអំពីម៉ាកនិងមុខទំនិញឬសេវាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាឬលក្ខខណ្ឌ ឬ ការកម្រិតកំណត់នៃការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណឬការផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្មដែលបានព្រមព្រៀងក្នុងកិច្ចសន្យា។ ចំពោះការស្នើសុំកែតម្រូវពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាកិច្ចសន្យា គឺត្រូវបំពេញតាមគំរូពាក្យស្នើសុំកែតម្រូវ។ ពាក្យស្នើសុំនេះត្រូវចុះហត្ថលេខា ដោយអ្នកស្នើសុំឬដោយអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់អ្នកស្នើសុំនោះ។ ហើយក្នុងករណីអ្នកស្នើសុំកែតម្រូវពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាជានីតិបុគ្គលពាក្យស្នើសុំត្រូវចុះហត្ថលេខា និងប្រថាប់ត្រា[69]។

២.៣. ការដកពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា

នៅមុនមានការកត់ត្រាកិច្ចសន្យា ការដកពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រា ឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់អ្នកស្នើសុំនោះ[70]។

កថាខណ្ឌទី៣៖ តម្លៃនៃការចុះបញ្ជីអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក

បន្ទាប់ពីពីការសុំកត់ត្រាមកគឺត្រូវមានការបង់ថ្លៃការសុំកត់ត្រាអាជ្ញាប័ណ្ណនេះ ដែលការបង់ថ្លៃសេវានេះគឺត្រូវយកទៅបង់នៅក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុដែលការកត់ត្រានេះ គឺមានរយៈពេល៦០ថ្ងៃដែលមានទឹកប្រាក់ចំនួន ៤០០ ០០០រៀល ស្របតាមកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក[71]។

ផ្នែកទី២៖ អានុភាពនៃការកត់ត្រា

កថាខណ្ឌទី១៖ សុពលភាពសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ច

១. សុពលភាពនៃការកត់ត្រា

កិច្ចសន្យាណាមួយដែលមិនបានកត់ត្រានឹងមិនមានអានុភាពចំពោះភាគីទីបីឡើយ។ ការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាត្រូវមានសុពលភាព៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការកត់ត្រាឬមានសុពលភាពតិចជាង៥(ប្រាំ)ឆ្នាំដោយយោងតាមសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យា និង ការចុះបញ្ជីម៉ាក។

១.២. ការបន្តសុពលភាពនៃការកត់ត្រា

ការបន្តសុពលភាពនៃការកត់ត្រាអាចធ្វើឡើងសម្រាប់រយៈពេល៥(ប្រាំ)ឆ្នាំម្តង ដោយគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទផុតសុពលភាពនៃការកត់ត្រា ចំពោះសុពលភាពនៃការបន្តការកត់ត្រាគឺ ត្រូវយោងតាមសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យា និងការចុះបញ្ជីម៉ាក។

[69] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១៤។

[70] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១៥។

[71] ប្រកាសរួមស្តីពីការផ្តល់សេវាសេវាសាធារណៈរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, លេខ១២១៧, ២៧ វិច្ឆិកា ២០១៧។

ចំពោះបុគ្គលដែលមានគោលបំណងបន្តសុពលភាពនៃការកត់ត្រានៃកិច្ចសន្យានេះ ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំក្នុងអំឡុងពេល៦(ប្រាំមួយ)ខែមុនកាលបរិច្ឆេទផុតសុពលភាពនៃការកត់ត្រា ហើយត្រូវបំពេញតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

ក. ត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌនិងនីតិវិធីដូចមានចែងក្នុងជំពូក២នៃប្រកាសនេះ។

ខ. អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំត្រូវបង់កម្រៃសេវាសាធារណៈដូចបានកំណត់ក្នុងប្រកាសជាធរមាន។ ច្បាប់ចម្លងនៃកិច្ចសន្យានិងឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលបានតម្កល់រួចហើយនៅមានសុពលភាពនៅឡើយ។

គ. អ្នកស្នើសុំអាចដាក់ឯកសារពាក់ព័ន្ធបន្ថែមដើម្បីបន្តសុពលភាពនៃការកត់ត្រាតាមការតម្រូវរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រា[72]។

១.៣. ការបាត់បង់សុពលភាពជាស្វ័យប្រវត្តិនិងការលុបចោលការកត់ត្រា

សុពលភាពនៃការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាត្រូវបាត់បង់ជាស្វ័យប្រវត្តិប្រសិនបើ៖

ក. សិទ្ធិដែលបានផ្តល់បានដកហូតមកវិញឬលុបដោយហេតុផលណាមួយ ឬ ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាមុនកាលកំណត់ដោយគោងតាមការកំណត់ជាមុនឬការព្រមព្រៀងរបស់គូភាគី ឬ

ខ. សុពលភាពនៃការចុះបញ្ជីម៉ាកបានបាត់បង់ដោយប្រការណាមួយឬ

គ. ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីត្រូវបានប្តូរម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ។

រាល់លក្ខខណ្ឌគឺតម្រូវឱ្យជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកកាន់នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ តាមការស្នើសុំពីភាគីដែលពាក់ព័ន្ធក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចលុបចោលការកត់ត្រាកិច្ចសន្យា ដោយឈរលើមូលហេតុក្នុងចំណុចមួយ ឬច្រើនខាងលើដោយបង់កម្រៃសេវាសាធារណៈទៅតាមការកំណត់នៅក្នុងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។ ការបាត់បង់សុពលភាពនិងការលុបចោលការកត់ត្រានេះត្រូវមានអនុភាពចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចេញសេចក្តីសម្រេច[73]។

១.៤. មោឃភាពនៃការកត់ត្រា

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវធ្វើមោឃភាពការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាប្រសិនបើរកឃើញថា៖

- លក្ខខណ្ឌតម្រូវណាមួយដូចមានចែងក្នុងប្រការ៨សម្រាប់ស្នើសុំការកត់ត្រាមិនបានបំពេញ ឬ
- កិច្ចសន្យាដែលមិនបានចែងអំពីការត្រួតពិនិត្យ ដោយប្រសិទ្ធភាពពីសំណាក់អ្នកផ្តល់ចំពោះគុណភាពទំនិញ ឬ សេវារបស់អ្នកទទួលដែលម៉ាកនោះត្រូវប្រើប្រាស់ ឬ

---

[72] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១៦។

[73] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១៧។

- ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពទំនិញ ឬ សេវារបស់អ្នកទទួលដែលម៉ាកត្រូវប្រើប្រាស់មិនត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រសិទ្ធភាព ឬ
- កិច្ចសន្យាមានលក្ខណៈណាមួយដូចដែលបានរៀបរាប់ក្នុងប្រការ១០(២)ខាងលើ ឬ
- កិច្ចសន្យាមានភាពមិនប្រក្រតីដោយប្រការណាមួយ។

បុគ្គលដែលមានផលប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងការកត់ត្រា អាចធ្វើការស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មឱ្យធ្វើមោឃភាពការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាបាន ប្រសិនបើមានភស្តុតាងបង្ហាញអំពីមូលហេតុណាមួយខាងលើ។ ចំពោះការធ្វើមោឃភាពការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាត្រូវមានអនុភាពអនុវត្តចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការកត់ត្រា[74]។

កថាខណ្ឌទី២៖ ការផ្លាស់ប្តូរផ្សេងៗទាក់ទងនឹងការកត់ត្រា

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រាត្រូវធ្វើការកត់ត្រា និងបោះពុម្ពផ្សាយជាសាធារណៈក្នុងព្រឹត្តិបត្រផ្លូវការរបស់នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានូវរាល់ការផ្លាស់ប្តូរសំខាន់ៗទាក់ទងនឹង ការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាដូចខាងក្រោម៖

ក-ការផ្លាស់ប្តូរទៅលើខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃកិច្ចសន្យាដែលត្រូវបានកត់ត្រា ជាពិសេសការផ្លាស់ប្តូរដែលទាក់ទងនឹងវិសាលភាពនៃការផ្តល់រយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាម៉ាកមុខទំនិញ ឬ សេវាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យានោះ។

ខ-ការផ្លាស់ប្តូរទាក់ទងនឹងភាគីនៃកិច្ចសន្យាដែលត្រូវបានកត់ត្រា។ អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ ត្រូវធ្វើសំណើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដើម្បីស្នោះសុំកត់ត្រាការផ្លាស់ប្តូរផ្សេងៗ[75]។

២. ការកែតម្រូវកំហុសបច្ចេកទេស

នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការការកែតម្រូវកំហុសបច្ចេកទេស មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកត់ត្រាអាចធ្វើការកែប្រែចំណុចណាមួយនៃការកត់ត្រាកិច្ចសន្យាដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបានប្រសិនបើរកឃើញថាការកត់ត្រានោះ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានកំហុសបច្ចេកទេសរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកការកត់ត្រា។

តាមការស្នើសុំមន្ត្រីទទួលបន្ទុកការកត់ត្រាអាចកែតម្រូវកំហុសបន្តិចបន្តួច ប្រសិនបើការស្នើសុំកែតម្រូវកំហុសនោះមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់គូភាគី ហើយរាល់ការកែតម្រូវណាមួយទៅលើកំហុសបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងការកត់ត្រាកិច្ចសន្យា ដោយមន្ត្រីទទួលបន្ទុកការកត់ត្រាត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងទៅអ្នកស្នើ

[74] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១៨។
[75] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១៩។

សុំការកត់ត្រាឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់អ្នកស្នើសុំការកត់ត្រានោះ[76]។

២.១. សិទ្ធិទទួលបានពីការកត់ត្រា

នៅពេលដែលកិច្ចសន្យាកត់ត្រារួចអ្នកទទួលមានសិទ្ធិអនុវត្តសិទ្ធិលើម៉ាក ដែលទទួលបានពីកិច្ចសន្យាក្នុងកម្រិតដែលអនុញ្ញាតដោយច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមានអ្នកទទួលមានសិទ្ធិៈ

ក-ដាក់ពាក្យបណ្ដឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់តុលាការ ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីទប់ស្កាត់ការរំលោភការដែលនឹងមានការរំលោភ ឬទង្វើដែលមិនស្របច្បាប់ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្ដីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាមនិងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមានព្រមទាំងស្នើឱ្យតុលាការសម្រេចលើសំណងការខូចខាតនិងផ្ដល់ដំណោះស្រាយផ្សេងៗដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ជាធរមាន។

ខ-ក្នុងករណីដែលអ្នកទទួលបានស្នើសុំទៅអ្នកផ្ដល់ឱ្យប្ដឹងទៅតុលាការ ដើម្បីចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់ប្រឆាំងនឹងការរំលោភលើម៉ាកឬអំពោះនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងម៉ាក ប៉ុន្តែអ្នកផ្ដល់បានបដិសេធ ឬខកខានមិនបានដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទេនោះអ្នកទទួលអាចប្ដឹងទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ចដោយផ្ទាល់តាមនីតិវិធីច្បាប់ជាធរមាន។

គ-ក្នុងករណីដែលអ្នកទទួលសំណូមពរទៅអ្នកផ្ដល់ឱ្យស្នើសុំអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចាប់វិធានការ តាមច្បាប់ដើម្បីប្រឆាំងនឹងអំពើរំលោភលើម៉ាក ប៉ុន្តែអ្នកផ្ដល់បានបដិសេធ ឬខកខានមិនបានចាត់វិធានការទេនោះអ្នកទទួលអាចស្នើសុំអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចាត់វិធានការដោយផ្ទាល់បាន ក្នុងកម្រិតសិទ្ធិលើម៉ាកដែលខ្លួនបានទទួលតាមរយៈកិច្ចសន្យា។

ឃ-ចូលរួមអន្តរាគមន៍ក្នុងបណ្ដឹងប្រឆាំងនឹងការរំលោភលើម៉ាក ឬការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ពាក់ព័ន្ធនឹងម៉ាកដែលផ្ដួចផ្ដើមដោយម្ចាស់ម៉ាក ឬអ្នកផ្ដល់ដើម្បីទាមទារការជួសជុលព្យាសនកម្មដែលខ្លួនបានទទួលរងដោយផ្ទាល់ពីការរំលោភលើម៉ាកឬការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់នោះ[77]។

២.២. ភាតព្វកិច្ចកើតចេញពីការកត់ត្រា

តាមការចាំបាច់អ្នកស្នើសុំការកត់ត្រាអាចចុះផ្សាយលិខិតកត់ត្រាកិច្ចសន្យា ក្នុងបណ្ដាញសារព័ត៌មានក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបន្ទាប់ពីទទួលបាននូវការកត់ត្រា។ អ្នកស្នើសុំការកត់ត្រាអាចបញ្ជូនច្បាប់ចម្លងលិខិតកត់ត្រាកិច្ចសន្យាទៅកាន់ភាគីពាក់ព័ន្ធដើម្បីបានជ្រាបជាព័ត៌មាន និងអនុវត្តតាមលិខិតកត់ត្រាកិច្ចសន្យាត្រូវចុះផ្សាយក្នុងព្រឹត្តិបត្រផ្លូវការរបស់នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ចំពោះភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយដែលបាននិងកំពុងធ្វើសកម្មភាពរំលោភទៅលើសិទ្ធិរបស់អ្នកផ្ដល់ឬអ្នកទទួល ឬធ្វើសកម្មភាពដែលមានលក្ខណៈជាការប្រកួតប្រជែង

[76] ប្រកាសស្ដីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្ដល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ១៩។

[77] ប្រកាសស្ដីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្ដល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ២០។

មិនស្មោះត្រង់ចំពោះការប្រើប្រាស់ម៉ាក ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាដែលបានកត់ត្រានៅនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញាត្រូវបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវសកម្មភាពទាំងនោះ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការកត់ត្រា។ អ្នកផ្តល់ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ដើម្បីត្រួតពិនិត្យដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះគុណភាពទំនិញឬសេវារបស់អ្នកទទួលដែលប្រើប្រាស់ម៉ាកនោះ។ ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពនោះត្រូវធ្វើឡើងជាប្រចាំតាមការកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យាឬដោយមិនបានជូនដំណឹងជាមុនអ្នកទទួលត្រូវសហការ និងជួយសម្រួលដល់ការត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពពីសំណាក់អ្នកផ្តល់ ចំពោះគុណភាពទំនិញឬសេវារបស់ខ្លួនដែលប្រើប្រាស់ម៉ាកដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា[78]។

[78] ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម២០២០, ប្រការ២១។

ជំពូកទី៣
យន្តការនៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក

ដោយសារតែនៅប្រទេសកម្ពុជាមិនទាន់មានច្បាប់ឬបទប្បញ្ញត្តិ ពិសេសដែលកំណត់អំពីរបបគតិយុត្ត គ្រប់គ្រងលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវបានគ្រប់គ្រងនិងអនុវត្តតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាដូចជាច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីឬច្បាប់កិច្ចសន្យា។ល។ ការអនុវត្តកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកអាចប្រៀបធៀបជាមួយកិច្ចសន្យាទិញលក់ម៉ាកនិងកិច្ចសន្យាជួលម៉ាកដែលមានច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិចែងអំពីយន្តការនៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះ។

ផ្នែកទី១៖ ការប្រៀបធៀបកិច្ចសន្យាទិញលក់ ម៉ាក និង កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក

កិច្ចសន្យាទិញលក់ គឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីម្ខាងហៅថា "អ្នកលក់" មានករណីយកិច្ចត្រូវផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើវត្ថុណាមួយទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀតហៅថា«អ្នកទិញ»ហើយអ្នកទិញនេះមានករណីយកិច្ច ទូទាត់លុយជាថ្លៃវត្ថុនោះទៅឱ្យអ្នកលក់(មាត្រា៥១៥)។

ក្នុងកិច្ចសន្យាទិញលក់ម៉ាកភាគីម្ខាងលក់កម្មសិទ្ធិ ទាំងឡាយលើម៉ាកណាមួយទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀត។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីអនុវត្តកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកអ្នកផ្តល់(licensor) ឱ្យអ្នកទទួល(licensee)ប្រើប្រាស់សិទ្ធិលើម៉ាកខ្លះៗតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងកិច្ចសន្យា។ ដោយមិនអាចផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើម៉ាកទាំងស្រុងឱ្យអ្នកទទួលដូចកិច្ចសន្យាទិញលក់ទេ។ សិទ្ធិដែលបានផ្តល់អាចប្រែប្រួលតាមកិច្ចសន្យារវាងភាគី។

កិច្ចសន្យាទិញលក់ម៉ាក និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក មានភាពខុសគ្នានៃការគិតថ្លៃដែរ។ ជាទូទៅក្នុងកិច្ចសន្យាទិញលក់ភាគីទិញមានកាតព្វកិច្ចប្រគល់លុយជាថ្នូរនឹងវត្ថុដែលបានប្រគល់។ ក្នុងករណីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកមានរបៀបប្រគល់ថ្លៃ២យ៉ាងគឺ៖

កថាខណ្ឌទី១៖ ការទូទាត់សរុប

ទាំងនេះអាចយកទម្រង់បែបបទនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអាជ្ញាប័ណ្ណ ដែលបានបង់ពេញលេញដែលការព្រមព្រៀងមួយដុំត្រូវបានព្រមព្រៀងនិងបង់នៅពេលអាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវបានផ្តល់ជូន។

ការទូទាត់សំណងជាដុំក៏អាចត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាទៀងទាត់ក្នុងរយៈពេលអាជ្ញាប័ណ្ណ។

កថាខណ្ឌទី២៖ ថ្លៃឈ្នួល

ប្រភេទនៃការពិចារណាធម្មតាបំផុតគឺត្រូវផ្តល់ថ្លៃដើមមួយចំនួនក៏ដូចជាការបង់ថ្លៃសួយសារដែលកំពុងបន្តផ្អែកលើការលក់។ ក្នុងករណីខ្លះថ្លៃឈ្នួលខ្ពស់ត្រូវបានបង់ដូចគ្នានឹងថ្លៃសួយសារ។

នៅពេលដែលប្រាក់កម្រៃដែលត្រូវបង់លើសពីថ្លៃសេវា ដែលត្រូវបង់បន្ទាប់មកថ្លៃឈ្នួលសួយសារត្រូវបង់ជាប្រចាំខែប្រចាំត្រីមាសឬមូលដ្ឋានទូទាត់តាមកាលកំណត់ផ្សេងទៀត។

ចំនួនលាភការបើគិតជាភាគរយអាចប្រែប្រួលពីលិតផលមួយទៅផលិតផលសេវាកម្ម និងទៅសេវាកម្ម និងឧស្សាហកម្មទៅឧស្សាហកម្ម។

លាភការត្រូវបានគណនាតាមអត្រា«មូលដ្ឋាន»ដែលបានកំណត់។ ក្នុងករណីខ្លះនេះអាចជាប្រាក់ចំណេញពីការលក់សុទ្ធ ឬប្រាក់ចំណេញពីការលក់ដុល។ ដូចនេះភាគរយនៃការចំនេញ ទាំងថ្លៃទូទាត់សរុបថ្លៃឈ្នួលពីការទិញលក់អាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះគឺមានលក្ខណៈដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចសន្យាទិញលក់ទូទៅដែរ។

ផ្នែកទី២៖ ការប្រៀបធៀបកិច្ចសន្យាជួល ម៉ាក និង កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក

កិច្ចសន្យាទាំងពីរនេះមានភាពដូចគ្នាគឺ នៅដែលមានពេលវេលាកំណត់ដ៏ច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ក្នុងកិច្ចសន្យា។

ភាពខុសគ្នារវាងកិច្ចសន្យាជួល និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណគឺជាភាពខុសគ្នារវាងគំនិតច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងកាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។ កិច្ចសន្យាជួលគឺជាកិច្ចសន្យារវាងភតិកៈ និងភតិបតីដែលផ្ដល់ឱ្យភតិកៈនូវផលប្រយោជន៍ទាំងស្រុងលើទ្រព្យសម្បត្តិ។ ម៉្យាងវិញទៀតអាជ្ញាប័ណ្ណគឺសំដៅលើម្ចាស់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកមានអាជ្ញាប័ណ្ណធ្វើសកម្មភាពលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ម្ចាស់។ ភាពខុសគ្នាសំខាន់គឺការជួលផ្ដល់ឱ្យបុគ្គលនូវសិទ្ធិគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ខណៈដែលអាជ្ញាប័ណ្ណនោះគឺត្រូវផ្ដល់ឱ្យតែបុគ្គលនូវសិទ្ធិធ្វើសកម្មភាពលើវា។

មានចំណុចដ៏សំខាន់ៗមួយចំនួនដែលកិច្ចសន្យាជួលខុសគ្នាពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ ដែលចំណុចចម្បងទាំងនេះគឺទាក់ទងនឹងបញ្ហានៃការគ្រប់គ្រង។ ជាធម្មតា កិច្ចសន្យាជួលអនុវត្តចំពោះការត្រួតពិនិត្យតិចជាងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណលើភាគីដែលកំពុងធ្វើការទូទាត់ ឬភាគីទទួល។

កិច្ចសន្យាជួលម៉ាកបង្កើតដើម្បីផលប្រយោជន៍លើម៉ាកដែលពាក់ព័ន្ធ។ ដរាបណាកិច្ចសន្យាជួលម៉ាកមានលក្ខណៈជាអចិន្ត្រៃយ៍ភាគីជួលនៃកិច្ចសន្យាគឺមានសិទ្ធិធ្វើជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើម៉ាករួមទាំងសិទ្ធិរក្សា ឬ ក្រុមហ៊ុនណាមួយរួមទាំងម្ចាស់ម៉ាក។ ម៉្យាងវិញទៀតកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកអាចផ្ដល់សិទ្ធិឱ្យភាគីទទួលយកការទូទាត់ ដោយមានការគ្រប់គ្រងកាន់តែច្រើនលើរបៀបប្រើប្រាស់ម៉ាករបស់ពួកគេ។ យោងតាមឧទាហរណ៍ខាងលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកមិនអាចត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យតតីយជនបានទេ ពីព្រោះលក្ខណៈនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ឬកិច្ចសន្យាគឺថាភាគីដែលផ្ដល់សិទ្ធិអនុញ្ញាតត្រួតពិនិត្យលើទិដ្ឋភាពជាក់លាក់នៃការប្រព្រឹត្តរបស់អ្នកលើកម្មវត្ថុ។ ការអនុញ្ញាតិឱ្យភាគីផ្សេងទៀតប្រើប្រាស់ម៉ាកជំនួសខ្លួនឯងនឹងជាការរំលោភលើកិច្ចសន្យានោះ។

ដូចនេះកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាកនេះគឺមាននីតិវិធីប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹង កិច្ចសន្យាជួលទូទៅដែរ។

ផ្នែកទី៣៖ ករណីសិក្សា

កថាខណ្ឌទី១៖ អង្គហេតុ

ដើមបណ្តឹងបានដាក់ពាក្យសុំម៉ាកសេវាកម្ម 'msol' ដែលបានកំណត់ប្រភេទលេខ៤១(អាជីវកម្មបោះពុម្ពសៀវភៅអាជីវកម្មសាលារៀនអាជីវកម្មជំនួញសាលា។ល។) នៅថ្ងៃទី២៧ ខែមេសាឆ្នាំ ២០០៧។ ដើមបណ្តឹងគឺជាអ្នកកាន់អាជីវកម្មមួយត្រឹមត្រូវដែល បានចុះបញ្ជីរាល់ម៉ាកសេវាកម្មខាងលើ(តទៅនេះហៅថា"ម៉ាកសេវាកម្ម") ដែលមានលេខចុះបញ្ជី **០១៤៨០៥១** និង **០១៤៨០៥២** ។

ជនជាប់ចោទបានព្រមព្រៀងបើកសាលាឯកជន នៅទីក្រុង **Cheon An** ក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយភាគីD ហើយតាមរយៈDដែលស្គាល់ដើមបណ្តឹង ពួកគេបានធ្វើកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម នៅឆ្នាំ២០០៩ ខែតុលា។ ជនជាប់ចោទបានឱ្យ ១០លានវ៉ុនទៅដើមបណ្តឹងជាថ្លៃសេវាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម តាមកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ ។

ដើមបណ្តឹងបានបញ្ជូនលិខិតស្នើសុំការហាមឃាត់ប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្មនៅថ្ងៃទី២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ហើយចុងចោទបានឆ្លើយតបនឹងដើមបណ្តឹងនៅថ្ងៃទី៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ថាបានមានការអនុញ្ញាតពីដើមបណ្តឹងឱ្យប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្មដល់ពេលនេះ ហើយចុងចោទបានទទួលយកយោបល់របស់ដើមបណ្តឹង ហើយសន្យាថានឹងចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរវា។

កថាខណ្ឌទី២៖ ការទាមទារនិងការវិនិច្ឆ័យ

១- ការទាមទាររបស់ភាគី

១.១.) ការទាមទាររបស់ដើមបណ្តឹង

ក្នុងករណីនេះកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម ត្រូវបានកំណត់ត្រឹមមួយឆ្នាំ ហើយកិច្ចសន្យាថ្មីត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ក្នុងគោលបំណងបង្កើនថ្លៃសេវាសម្រាប់បន្តអាជ្ញាប័ណ្ណការប្រើប្រាស់នាថ្ងៃខាងមុខ។ ប៉ុន្តែចុងចោទនៅតែបន្តប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ម៉ាកបន្តពីដើមបណ្តឹងដោយសារតែកិច្ចសន្យានោះបានកន្លងផុតទៅរយៈពេលមួយឆ្នាំទៅហើយ។ ដូច្នោះជនជាប់ចោទរួមគ្នាត្រូវសងសម្រាប់ការខូចខាតយោងតាមមាត្រា៦៦ ចំនុច២ នៃច្បាប់ម៉ាកនិង ច្បាប់ស្តីពីការការពារការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់និងការការពារការសម្ងាត់ពាណិជ្ជកម្មរបស់ប្រទេសកូរ៉េ។ យោងតាមមាត្រា២និង មាត្រា៥ ក្នុងនាមជាសំណងសម្រាប់ការខូចខាត ហើយតាមមាត្រា៧៥០នៃច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីនៃប្រទេសកូរ៉េ ជនជាប់ចោទត្រូវទទួលខុសត្រូវនិង សង១០ លានវ៉ុន សម្រាប់មួយឆ្នាំគិតពីឆ្នាំ ២០១១ ដល់ឆ្នាំ ២០១៥ សរុប៥០លានវ៉ុន។

១.២.) ការទាមទាររបស់ចុងចោទ

កិច្ចសន្យានៃការប្រើប្រាស់ម៉ាកនេះ គឺជាកិច្ចសន្យាដែលមិនបានបញ្ជាក់ពីរយៈពេលនៃការប្រើប្រាស់

ដូច្នេះរយៈពេលនៃការប្រើប្រាស់ម៉ាកមិនត្រូវបានកំណត់ត្រឹមមួយឆ្នាំទេ។ ការប្រើប្រាស់របស់ជនជាប់ចោទនៃម៉ាកសេវាកម្ម ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១១ ដល់ឆ្នាំ ២០១៥ ត្រូវបានចាត់ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកនោះ ។

២- ការវិនិច្ឆ័យ

១)បញ្ហានៃករណីនេះគឺថាតើជនជាប់ចោទប្រើម៉ាកសេវាកម្មដោយគ្មានការអនុញ្ញាត។ សំខាន់គឺលក្ខណៈនៃកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាក ជាពិសេសរយៈពេលនៃការប្រើប្រាស់ម៉ាក។

២)លក្ខណៈនៃកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ សរុបទាំងអង្គហេតុខាងលើនិងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីD និងសក្ខីកម្មនិងការទាមទាររបស់ Kim Shin Cheol អាចនឹងត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ថា វាជាកិច្ចសន្យានៃការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់សម្រាប់ម៉ាកសេវាកម្ម។

- នៅពេលធ្វើកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកនេះ ដើមបណ្តឹងកំពុងស្ថិតក្រោមការពិនិត្យឡើងវិញដោយមិនបានធ្វើអាជីវកម្ម ពាក់ព័ន្ធនឹងម៉ាក សេវាកម្ម នោះទេ។
- ដើមបណ្តឹងមិនបានផ្តល់ជូនជនជាប់ចោទនូវសំភារៈសំរាប់ប្រតិបត្តិការសាលាទេ។
- លោក Kim Shin Cheol ត្រូវបានបញ្ជាក់ជាថ្មីពីភាគីថាមិនមានពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម ទេខណៈពេលទទួលយកភាគហ៊ុនពីD។
- លោក Kim Shin Cheol បានមើលកិច្ចសន្យាដែលបង្ហាញដោយចុងចោទCហើយវារួមបញ្ចូលទាំងថ្លៃសេវា១០លានវ៉ុនសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម ហើយវាត្រូវបានកំណត់ត្រឹមទីក្រុង Cheon An ប៉ុន្តែមិនរាប់បញ្ចូលល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការប្រើប្រាស់ឡើយ។
- ដើមបណ្តឹងបានទៅសាលារបស់ជនជាប់ចោទបន្ទាប់ពីបើកសាលា ប៉ុន្តែមិនបានជំទាស់នឹងការប្រើប្រាស់របស់ជនជាប់ចោទនូវម៉ាកសេវាកម្ម ទេ។
- លើសពីនេះទៅទៀតប្រសិនបើកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវបានកំណត់រយៈពេល ១ ឆ្នាំកិច្ចសន្យាត្រូវបានបញ្ចប់ឬពន្យារបន្ទាប់ពី១ឆ្នាំ ប៉ុន្តែដើមបណ្តឹងបានស្នើសុំឱ្យចុងចោទបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម តែនៅ ថ្ងៃទី២៤ ខែធ្នូឆ្នាំ ២០១៥ បន្ទាប់ពីរយៈពេល ៦ ឆ្នាំ។

៣) ការបញ្ចប់នៃកិច្ចសន្យា៖ កិច្ចសន្យាដែលបានប្រើប្រាស់នេះ គឺជាកិច្ចសន្យាដែលគេហៅថា contracts innommes ហើយដោយសារសិទ្ធិពាណិជ្ជសញ្ញា គឺជាសិទ្ធិអរូបីយមានភាពខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចពីកិច្ចសន្យាជួល ប៉ុន្តែកិច្ចសន្យាទាំងនេះ គឺជាកិច្ចសន្យាដែលបុគ្គលក្រៅពីម្ចាស់ពាណិជ្ជសញ្ញាប្រើប្រាស់ម៉ាកក្នុងវិសាលភាពដែលកំណត់ដោយម្ចាស់។ ហើយកិច្ចសន្យានេះអាចជាកិច្ចសន្យាដែលផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការប្រើម៉ាកសម្រាប់ផលិតផលដែលបានកំណត់ ហើយទទួលបាននូវថ្លៃឈ្នួល។ លក្ខណៈរបស់វាគឺស្រដៀងគ្នាជាមួយកិច្ចសន្យាជួល។ ដូច្នេះ

កិច្ចសន្យាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាក គឺត្រូវបានអនុវត្តដោយភាពស្រដៀងគ្នាទៅនឹងច្បាប់នៃកិច្ចសន្យាជួល ដែលគ្មានពេលកំណត់ ហើយម្ចាស់ ឬអ្នកជួលអាចជូនដំណឹងអំពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យានៅពេលណាមួយ ហើយការបញ្ចប់មានប្រសិទ្ធិភាពនៅពេលដែលមានរយៈពេលចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលភាគីម្ខាងទៀតបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹង។

ដូចដែលបានឃើញក្នុងអង្គហេតុដើមបណ្តឹងបានបញ្ជូនជនជាប់ចោទនៅថ្ងៃទី២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ដោយមានភ័ស្តុតាងនៃខ្លឹមសារស្នើសុំការហាមឃាត់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកសេវាកម្ម ហើយចុងចោទដែលបានទទួលវានៅពេលនោះបានទទួលយកយោបល់របស់ដើមបណ្តឹងហើយប្តូរវានៅថ្ងៃទី៣ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៦ ។ លិខិតស្នើសុំឈប់ប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវបានផ្ញើទៅដើមចោទដោយបញ្ជាក់ថាគួរតែចាត់វិធានការ។

ដូច្នេះវាសមហេតុផលក្នុងការសន្មតថាកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់នេះត្រូវ បានបញ្ចប់នៅជុំវិញខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ បន្ទាប់ពីរយៈពេលដ៏សន្ទឹកសន្ធាប់បានកន្លងផុតទៅដោយសារការបញ្ជូនសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការលុបចោលដើមបណ្តឹងនៅថ្ងៃទី ២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ។

ដូច្នេះដោយសារជនជាប់ចោទប្រើម៉ាកសេវាកម្ម ពីឆ្នាំ២០១១ ដល់ឆ្នាំ២០១៥ គឺសមហេតុផលដូចកិច្ចសន្យាក្នុងការប្រើប្រាស់នេះទាំងអំណះអំណាងរបស់ភាគីដើមចោទគឺមិនអាចទទួលយកបានទេ។

៣- សន្និដ្ឋាន

ដោយយោងតាមការអះអាងទាំងអស់ចំពោះចុងចោទពីដើមចោទ គឺតុលាការបានបណ្តេញចេញពួកគេចេញសាវនការដោយគ្មានមូលហេតុ។ ដោយសារសេចក្តីសម្រេចដំបូងនៃការជំនុំជម្រះមានភាពត្រឹមត្រូវជាមួយនឹងការសន្និដ្ឋាននេះ ហើយការប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមចោទទាំងអស់នឹងត្រូវបណ្តេញចេញដោយគ្មានហេតុផល[79]។

[79] មជ្ឈមណ្ឌលវវាកម្មអេឡិចត្រូនិច. (២០១៧). *2017나2301.* ដកស្រង់ចេញពី https://patent.scourt.go.kr/ ថ្ងៃទី ២៣ សីហា ឆ្នាំ ២០២០។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទ ៖ ***របបគតិយុត្តអនុវត្តចំពោះការគ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក៖*** រួចមកអាចបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាប្រធានបទមួយនេះបានបង្ហាញអំពីតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ និងអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះសង្គមជាតិកម្ពុជាទាំងមូលតាមរយៈកិច្ចអនុវត្តន៍កម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា។

នៅក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជាគឺមានការប្រកួតប្រជែងជាច្រើនទៅលើវិស័យម៉ាកច្រើន ក៏ដូចជាការទិញលក់ម៉ាក និងការជួលម៉ាកហើយការទិញលក់ និងការជួលម៉ាកនេះដែរគឺមានភាពស្មុគស្មាញយ៉ាងខ្លាំងចំពោះច្បាប់ដែលយកមកអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះ ដូចនេះគឺបានជំរុញឱ្យច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជាតម្រូវឱ្យមានការតាក់តែងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក ថ្វីត្បិតតែច្បាប់កម្ពុជាមិនមានចែងអំពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកក៏ពិតមែនតែកម្ពុជាក៏បានចាប់យកវិធាននៃប្បញ្ញត្តិរួមនៃកិច្ចសន្យាទិញលក់ទូទៅ និងកិច្ចសន្យាជួលទូទៅមកអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះតែម្តង គឺដើម្បីងាយស្រួលក្នុងកំណត់យកវិធានច្បាស់លាស់ណាមួយមកអនុវត្តដោយមានប្រសិទ្ធិភាព និងតម្លាភាព និងស្របតាមគោលការណ៍នៃកិច្ចសន្យានៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនេះដែរគឺមានការកត់ត្រា ក្នុងគោលបំណងដើម្បីឱ្យកិច្ចសន្យានោះមានប្រសិទ្ធិភាព មានការទុកចិត្ត និងស្របច្បាប់(ទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់)។ ម៉្យាងវិញចំពោះការកត់ត្រានេះដែល ក៏តម្រូវឱ្យមានការកែតម្រូវក្នុងលក្ខខណ្ឌឱ្យមួយដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុករកឃើញនូវកំហុសបច្ចេសទេស។ បន្ទាប់ពីបានធ្វើការកត់ត្រានេះបានហើយអ្នកដែលទៅធ្វើការកត់ត្រានោះនឹងទទួលបានសិទ្ធិមួយសម្រាប់ទប់ទល់នឹងការរំលោភបំពាន ឬទង្វើមិនស្របច្បាប់ដែលមាននៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។

ដូចនេះវិធាននៃបទបញ្ញត្តិរួមនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺជារបបគតិយុត្តសម្រាប់យកមកអនុវត្តទៅលើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក ហើយកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកគឺជាសសៃឈាមយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលកក្រសួងពាណិជ្ជកម្មគួរតែយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យខ្លាំង ទោលើចំនុចមួយនេះដើម្បីធ្វើឱ្យវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជាមានភាពរីកចម្រើន និងដើម្បីសេដ្ឋកិច្ចវឌ្ឍនភាពជាតិ។

អនុសាសន៍

បន្ទាប់ពីធ្វើការស្រាវជ្រាវ លើប្រធានបទ ***របបគតិយុត្តអនុវត្តចំពោះការគ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនៃម៉ាក*** រួចមក ការផ្តល់អនុសាស៍មួយចំនួនជាចក្ខុវិស័យ និងយុទ្ធសាស្ត្រទៅថ្ងៃអនាគតដែលជាលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវមួយនេះ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយទាំងកម្ពុជានិងប្រទេសនៅក្នុងសកលលោក គឺមិនមានប្រទេសណាមួយអនុវត្តច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាឱ្យបាន១០០%ទាំងស្រុងនោះទេ។ ដោយយោងតាមការបកស្រាយទៅលើហេតុផលនឹងទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងនៃផលប្រយោជន៍ និងផលវិបាកតាមរយៈបញ្ហាប្រឈមដោយការរំលោភបំពានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា មិនមែនមានន័យថាកម្ពុជាយើងគឺអាចទប់ស្កាត់ ឬលុបបំបាត់ទាំងស្រុងនូវអំពើដែលកំពុងកើតឡើងនោះទេ ដោយប្រទេសកម្ពុជាយើងគឺជាប្រទេសដែលកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នៅឡើយ។ ដូចនេះ៖

-បើសិនជាច្បាប់ការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាគឺត្រូវបានរឹតបន្តឹងខ្លាំងពេក គឺប្រជាពលរដ្ឋនឹងមានការខ្វះខាតការងារដោយសារកត្តាជីវភាពរបស់ពួកគេគឺ មិនមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងចំណាយលើផលិតផលរបស់ខ្លួននោះទេ។

-ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនៅតែមានការរំលោភ និងបំពានដោយគ្មានច្បាប់ការពារឱ្យតឹងរឹងនោះការវិនិយោគវិស័យម៉ាកនៅកម្ពុជានឹងមានភាពចុះខ្សោយ និងមានកាត់បន្ថយពីសំណាក់វិនិយោគទុនមួយចំនួនជាពិសេសនៅឯខាងបរទេស។

-ថ្វីត្បិតតែកម្ពុជាគឺជាប្រទេសដែលកំពុងអភិវឌ្ឍមែនពិត តែកម្ពុជាគួរតែសរសេរពីច្បាប់កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក ដោយមិនចាំបាច់យកវិធាននៃកិច្ចសន្យាទូទៅមកអនុវត្តឡើយព្រោះមើលទៅគឺមានភាពស្មុគស្មាញច្រើន ហើយណាមួយគឺដើម្បីបង្កើនភាពងាយស្រួលដល់អ្នកច្បាប់ និងនិស្សិតសម្រាប់ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

-ប្រសិនបើច្បាប់នៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកត្រូវបានបង្កើតឡើងមែននោះ ចូលអ្នកច្បាប់គ្រប់រូបចូលរួមគោរពនិងអនុវត្តតាមឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន ក្នុងគោលបំណងដើម្បីឱ្យវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជាមានភាពរីកចម្រើននិងមានប្រសិទ្ធិភាព។

-ប្រសិនបើច្បាប់ស្តីពីកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាកនោះបានអនុវត្តឱ្យតឹងរឹងនោះ គឺគ្មានការរំលោភបំពាននិងទង្វើមិនស្របច្បាប់កើតើលកិច្ចសន្យានោះទេ ដូចនេះដំណើរការនៃការធ្វើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណគឺអាចនឹងប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន។

-ក្រសួងដែលពាក់ព័ន្ធគួរតែសម្រួលដល់ការចុះបញ្ជី និងការកកត់ត្រាកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានភាពរួសរាន់និងរហ័ស ដើម្បីធ្វើឱ្យអាជីវករមួយចំនួននៅកម្ពុជាគឺមានភាពងាយនិងចំនេញពេលវេលាទាំងក្រសួង និងម្ចាស់អាជីកម្ម និងកាន់តែធ្វើឱ្យដំណើរការសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជាមានភាពរីកចម្រើន។

ឯកសារយោង

ច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/០៧០៤/០០១, ២៤ កញ្ញា ២០០៤។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី,លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧។

ច្បាប់ភូមិបាល, លេខ នស/០៨០១/១៤, ៣០ សីហា ២០០១។

ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, លេខ នស/រកម/០២០២/០០៦, ០៦ ធ្នូ ២០០១។

ច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី,លេខ នស/រកម/១៥១១/០០៧, ០៩ ឧសភា ២០១១។

ប្រកាសស្តីពីការកត់ត្រា និងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម ២០២០។

ប្រកាសរួមស្តីពីការផ្តល់សេវាសេវាសាធារណៈរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, លេខ១២១៧, ២៧ វិច្ឆិកា ២០១៧។

សៀវភៅ

នី វិចិត្រ. ២០១៣ *នីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា* (បោះពុម្ពលើកទី១, ២០១៣)។

លី កុសល, *លក្ខខណ្ឌនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យា* (ឯកសារថតចម្លង, ២០១៨)។

យស បានចំរុង និងខាំ សុមករា, *នីតិកិច្ចសន្យាពិសេស* (ឯកសារថតចម្លង, ២០១៣)។

គេហទំព័រ

https://www.wipo.int/patentscope/en/

http://www.moc.gov.kh/en-us/

ដកស្រង់ចេញពី https://patent.scourt.go.kr/, *2017ㄴ/2301*. ២០១៧។

ឧបសម្ព័ន្ធ

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ

នៃព្រះរាជាណាចក្រ

កម្ពុជា

១៩៩៣

មាត្រា ៣៥..

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទ មានសិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និង វប្បធម៌របស់ប្រទេសជាតិ ។

សេចក្តីស្នើទាំងឡាយរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវបានទទួលការពិនិត្យ និង ដោះស្រាយយ៉ាងហ្មត់ចត់ពីរដ្ឋការរដ្ឋ ។

មាត្រា ៣៦..

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទ មានសិទ្ធិជ្រើសរើសមុខរបរសមស្រប តាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន តាមសេចក្តីត្រូវការរបស់សង្គម ។

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទ មានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បំណាច់ស្មើគ្នា ចំពោះការងារដូចគ្នា ។

ការងារមេផ្ទះមានតម្លៃស្មើគ្នានឹងកម្រៃ ដែលបានមកពីការងារធ្វើនៅក្រៅផ្ទះ ។

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទ មានសិទ្ធិទទួលការធានារ៉ាប់រងសង្គម និងអត្ថប្រយោជន៍ខាងសង្គមកិច្ច ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទ មានសិទ្ធិបង្កើតសហជីព និង ចូលជាសមាជិកសហជីពនេះ ។

ការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃសហជីព នឹងមានកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី
នៃព្រះរាជាណាចក្រ
កម្ពុជា
២០០៧

សន្ធានុក្រមក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កិច្ចសន្យា គឺជាកិរិយាដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់មានឆន្ទៈត្រូវគ្នា ព្រមបង្កើតកែប្រែ រលត់កាតព្វកិច្ច។

ផ្នែកទី ៤

សមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាព

មាត្រា ១៦. អត្ថន័យនៃជនដែលត្រូវបានកម្រិតសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាព

ជនដែលត្រូវបានកម្រិតសមត្ថភាពសំដៅទៅលើអនីតិជនជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនិងជននៅក្រោមហិតូបត្ថម្ភ។

កថាភាគទី ១

មាត្រា ២២. អនុភាពនៃអត្តាធីនភាព

អនីតិជនដែលទទួលអត្តាធីនភាពត្រូវបានចាត់ទុកថាបានដល់នីតិភាព។

ជំពូកទី ៤

សិទ្ធិជួលអចិន្ត្រៃយ៍

មាត្រា ២៤៥. ការបង្កើតសិទ្ធិជួលអចិន្ត្រៃយ៍

១.សិទ្ធិជួលអចិន្ត្រៃយ៍ពុំមានអានុភាពឡើយបើមិនបានបង្កើតឡើងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ។

២.សិទ្ធិជួលអចិន្ត្រៃយ៍ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយពុំបានធ្វើជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរត្រូវចាត់ទុកថាជាភតិសន្យាដែលពុំមានកំណត់អំឡុងពេលហើយអាចត្រូវបានបញ្ឈប់ដោយភាគីម្ខាងនៅពេលណាក៏បានដោយផ្អែកតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា៦១៥(ការស្នើសុំឱ្យរំលាយភតិសន្យាដែលពុំមានកំណត់អំឡុងពេល) នៃក្រមនេះ។

ផ្នែកទី ២

វិការៈក្នុងការបង្ហាញឆន្ទៈ និង សុពលភាពនៃកិច្ចសន្យា

មាត្រា ៣៤៥. ការបង្ហាញឆន្ទៈដែលមានវិការៈ

អ្នកដែលបង្ហាញឆន្ទៈអាចលុបចោលកិច្ចសន្យាបានដោយហេតុថាការបង្ហាញឆន្ទៈនោះមានវិការៈតាមបញ្ញត្តិនៃផ្នែកទី២(វិការៈក្នុងការបង្ហាញឆន្ទៈនិងសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យា)នេះនិងផ្នែកទី៣ (មោឃភាព និង ការលុបចោល) ក្នុងករណីដូចខាងក្រោមនេះ៖

ក.ការបង្ហាញឆន្ទៈត្រូវបានធ្វើឡើងដោយការភាន់ច្រឡំ។

ខ.ការបង្ហាញឆន្ទៈត្រូវបានធ្វើឡើងដោយការឆបោកឬការគម្រាមកំហែងឬការបង្ហាញការមិនពិតរបស់ភាគីម្ខាងទៀត។

គ.ការបង្ហាញឆន្ទៈត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអំពើឆ្លៀតឱកាសដោយមានគោលបំណងកេងយកចំណេញហួសហេតុ។

មាត្រា ៣៤៦. ការភាន់ច្រឡំ

១.ក្នុងករណីដែលភាគីមានការភាន់ច្រឡំអំពីចំណុចសំខាន់ៗនៃកិច្ចសន្យាបើភាគីម្ខាងទៀតបានស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពដែលអាចដឹងអំពីការភាន់ច្រឡំនេះភាគីដែលបានភាន់ច្រឡំអាចលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាបានដោយហេតុថាការបង្ហាញនោះមានវិការៈ។

២.ក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងនៃកិច្ចសន្យាមានការភាន់ច្រឡំអំពីចំណុចនៃកិច្ចសន្យាដែលខ្លួនយល់ឃើញថាសំខាន់ឬចំណុចដែលខ្លួនយល់ឃើញថាសំខាន់ក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាបើភាគីម្ខាងទៀតបានស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពដែលអាចដឹងអំពីភាពសំខាន់នៃចំណុចនេះនិងការភាន់ច្រឡំរបស់អ្នកបង្ហាញឆន្ទៈនោះភាគីដែលបានភាន់ច្រឡំអាចលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាបានដោយហេតុថាការបង្ហាញឆន្ទៈនោះមានវិការៈ។

៣.ក្នុងករណីដែលភាគីទាំងសងខាងមានការភាន់ច្រឡំអំពីចំណុចសំខាន់ៗនៃកិច្ចសន្យាឬចំណុចនៃកិច្ចសន្យាដែលភាគីទាំងសងខាងយល់ឃើញថាសំខាន់ឬចំណុចដែលភាគីទាំងសងខាងយល់ឃើញថាសំខាន់ក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាទោះបីជាភាគីម្ខាងមិនមានលទ្ធភាពអាចដឹងអំពីការភាន់ច្រឡំរបស់ភាគីម្ខាងទៀតក៏ដោយក៏ភាគីដែលបានភាន់ច្រឡំអាចលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាបានដែរដោយហេតុថាការបង្ហាញឆន្ទៈនោះមានវិការៈ។

៤.ការលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាដោយការភាន់ច្រឡំក្រៅពីភាគីម្ខាងទៀតអាចអះអាងចំពោះតតិយជនបាន។ប៉ុន្តែប្រសិនបើតតិយជនជាជនសុចរិតហើយគ្មានកំហុសអំពីការភាន់ច្រឡំមិនអាចអះអាងនូវការលុបចោលចំពោះតតិយជននោះបានឡើយ។

មាត្រា ៣៤៧. ការឆបោក

១.បុគ្គលដែលបានធ្វើការបង្ហាញឆន្ទៈដោយសារការឆបោករបស់ភាគីម្ខាងទៀតអាចលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាដោយហេតុថាការបង្ហាញឆន្ទៈនោះមានវិការៈ។

២.ក្នុងករណីដែលការបង្ហាញឆន្ទៈបានធ្វើឡើងដោយសារការឆបោករបស់តតិយជនអ្នកបង្ហាញឆន្ទៈអាចលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាដោយហេតុថាការបង្ហាញឆន្ទៈនោះមានវិការៈលុះត្រាតែក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងទៀតនៃការបង្ហាញឆន្ទៈនោះបានដឹងឬអាចដឹងអំពីការឆបោកនោះ។

៣.ការលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាដោយការឆបោកក្រៅពីភាគីម្ខាងទៀតអាចអះអាងចំពោះតតិយជនបាន។ប៉ុន្តែប្រសិនបើតតិយជនជាជនសុចរិតហើយគ្មានកំហុសអំពីការឆបោកមិនអាចអះអាងនូវអានុភាពនៃការលុបចោលចំពោះតតិយជននោះបានឡើយ។

មាត្រា ៣៥១. អំពើកេងយកចំណេញហួសហេតុ

ក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងបានធ្វើកិច្ចសន្យាដោយឆ្លៀតឱកាសដែលភាគីម្ខាងទៀតកំពុងជួបប្រទះការលំបាកខាងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចឬភាពល្ងង់ឬការខ្វះការពិសោធន៍ហើយបានកេងយកចំណេញយ៉ាងសន្ធឹកសន្ធាប់ពីកិច្ចសន្យានោះភាគីម្ខាងទៀតនោះអាចលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាបានដោយហេតុថាការបង្ហាញឆន្ទៈនោះមានវិការៈ។

ជំពូកទី ១

ការលក់ទិញ

ផ្នែកទី ១

លក្ខណៈនៃការលក់ និង ការបង្កើតកិច្ចសន្យាលក់ទិញ

មាត្រា ៥២១. ថ្លៃលក់ទិញ

១.ភាគីនៃកិច្ចសន្យាត្រូវកំណត់ចំនួនប្រាក់នៃថ្លៃលក់ទិញឬវិធីកំណត់ចំនួនប្រាក់នោះនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

២.ចំនួនប្រាក់នៃថ្លៃលក់ទិញអាចត្រូវបានកំណត់ដោយយោលទៅតាមតម្លៃនៃទំនិញណាមួយនៅទីផ្សារក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នឬអនាគតឬដោយផ្អែកលើការវាយតម្លៃដែលធ្វើដោយតតិយជនដែលត្រូវបានជ្រើសរើសតាមរបៀបកំណត់ដោយគូភាគី។ក្នុងករណីដែលការវាយតម្លៃរបស់តតិយជនត្រូវបានធ្វើឡើងដោយភាន់ច្រឡំឬករណីដែលការវាយតម្លៃនោះច្បាស់ជាផ្ទុយនឹងសមភាពភាគីនៃកិច្ចសន្យាដែលទទួលការខូចខាតផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដោយសារការវាយតម្លៃនោះអាចតវ៉ាចំពោះការវាយតម្លៃនោះបាន។

៣.ភាគីនៃកិច្ចសន្យាអាចកំណត់ចំនួនថ្លៃលក់ទិញដោយបង្ហាញចំនួនថ្លៃដើមពិតប្រាកដឬដោយឱ្យអ្នកទិញបង់ធនលាភដែលមិនកំណត់ពេលឬធនលាភមួយជីវិតបាន។ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលតតិយជនវាយតម្លៃដោយយោលទៅតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី២ខាងលើនេះថ្លៃលក់ទិញត្រូវបាន

កំណត់ដោយបង្ហាញចំនួនថ្លៃដើមពិតប្រាកដលើកលែងតែករណីដែលគូភាគីប្រគល់សិទ្ធិទៅតតិយជនដោយជាក់លាក់។

មាត្រា ៥២៥. បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកទិញបាន (មួយ)

១.អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិតាមច្បាប់តាមផ្លូវតុលាការឬតាមកិច្ចសន្យាមិនអាចក្លាយជាអ្នកទិញឬជាអ្នកទិញដោយការលក់ដោយបង្ខំនូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលខ្លួនបានទទួលភារកិច្ចលក់ដោយផ្ទាល់ខ្លួនឬតាមរយៈអន្តរការីបានឡើយ។

២.បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី១ខាងលើនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរចំពោះមន្ត្រីរាជការដែលទទួលបន្ទុកចាត់ការការលក់ដោយបង្ខំឬទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងការលក់ដោយបង្ខំ។

៣.ចំពោះការលក់ទិញដែលផ្ទុយនឹងកថាខណ្ឌទី១ឬទី២ខាងលើនេះមានតែកម្មសិទ្ធិករនៃវត្ថុមុនពេលលក់ឬសន្តតិជនឬប្រតិសិទ្ធិរបស់កម្មសិទ្ធិករនោះទេទើបអាចលុបចោលកិច្ចសន្យានេះបាន។

ជំពូកទី ៥

ភតិសន្យា

ផ្នែកទី ១

បទបញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ៥៩៦. និយមន័យភតិសន្យា

១.ភតិសន្យាសំដៅទៅលើកិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីម្ខាងឱ្យភាគីម្ខាងទៀតប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យផល ពីវត្ថុណាមួយដោយយកថ្លៃ។

២.វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃភតិសន្យាមានចលនវត្ថុនេងអចលនវត្ថុ។

ច្បាប់

ស្តីពី

ការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ROYAUME DU CAMBODGE * LE MINISTRE DU PALAIS ROYAL *

មាត្រា ៩.- អត្ថន័យនៃលិខិតយថាភូត

"លិខិតយថាភូត" ដែលកំណត់ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី សំដៅទៅលើលិខិតខាងក្រោម :

ក-លិខិតយថាភូតដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា៣៣៦ (ការបង្កើតកិច្ចសន្យាដោយសំណើ និងស្វីការ) មាត្រា ៥១៦ (ការបង្កើតកិច្ចសន្យាលក់ទិញ) និង មាត្រា ៨៦២ (អានុភាពនៃការចាត់ចែងហ៊ីប៉ូតែក) នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី សំដៅទៅលើលិខិតដែលត្រូវធ្វើឡើងដោយសារការី ឬ លិខិតឯកជនដែលសារការីចុះនិទ្ទេសថា លិខិតនោះមានភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ និងចុះកាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខាក្រោយពេលខ្លួនបញ្ជាក់ថា លិខិតនោះមានភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះលិខិតយថាភូតដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣៣៦ (ការបង្កើតកិច្ចសន្យាដោយសំណើ និងស្វីការ) និងមាត្រា៨៦២ (អានុភាពនៃការចាត់ចែងហ៊ីប៉ូតែក) នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី លិខិតដែលមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចធ្វើឡើង ដើម្បីធ្វើនីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីក៏ជាលិខិតយថាភូតដែរ ។

ខ-លិខិតយថាភូតដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៨៤៥ (ការតតាំងនៃហ៊ីប៉ូតែក) នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី សំដៅទៅលើលិខិតដែលមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចធ្វើឡើងដើម្បីធ្វើនីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជី ។

គ-លិខិតយថាភូតដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ១១៧២ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាសាក្សីជាអាទិ៍) មាត្រា ១១៧៣ (មរតកសាសន៍ដោយលិខិតយថាភូត) និង មាត្រា ១១៨១ (បទប្បញ្ញត្តិពិសេសចំពោះមរតកសាសន៍របស់ជនជាតិខ្មែរដែលរស់នៅបរទេស) នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី សំដៅទៅលើលិខិតដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសារការី ឬ តង់ស៊ីលតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រានីមួយៗ ខាងលើនេះ ។

ច្បាប់

ភូមិបាល

ផ្នែកទី ៤ : អំពីការជួលអចលនវត្ថុ

មាត្រា ១០៦.-

កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុអាចជួលទ្រព្យរបស់ខ្លួនឱ្យអ្នកដទៃបាន ។ ការជួល ជាកិច្ចសន្យាដែលកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យមួយប្រគល់ទ្រព្យនោះឱ្យជនណាម្នាក់ប្រើប្រាស់ក្នុងរយៈពេលមួយ ដោយយកជាប្រាក់ឈ្នួលមកវិញយ៉ាងទៀងទាត់តាមសមាមាត្រនៃរយៈពេលប្រើប្រាស់ ។ កិច្ចសន្យានៃការជួលអចលនវត្ថុហៅថាភតិសន្យា ។

កិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុមានពីរយ៉ាងគឺ ការជួលរយៈពេលមិនកំណត់និងការជួលរយៈពេលកំណត់ ។ ការជួលរយៈពេលកំណត់មាន ការជួលរយៈពេលខ្លីអាចបន្តជាថ្មីបាន និងការជួលរយៈពេលវែង ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ឬលើស ។

ច្បាប់

ស្តីពី

ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើ
នៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់

ជំពូកទី ៥

ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក

មាត្រា ១៩.-

ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាកត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម :

ក- កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណណាមួយអំពីការចុះបញ្ជីម៉ាក ឬពាក្យស្នើសុំទទួលស្គាល់កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនោះ ត្រូវចែងអំពីការត្រួតពិនិត្យដោយមានប្រសិទ្ធភាពពីសំណាក់អ្នកប្រគល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ចំពោះគុណភាពទំនិញ ឬសេវារបស់អ្នកទទួលអាជ្ញា-ប័ណ្ណដែលម៉ាកនោះត្រូវបានប្រើប្រាស់ ។ ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណមិនបានចែងអំពីការត្រួតពិនិត្យគុណភាពនោះ ឬប្រសិនបើការត្រួតពិនិត្យគុណភាពនោះមិនត្រូវបានអនុវត្តដោយមានប្រសិទ្ធភាពទេ កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណនោះនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមិនបានការ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
លេខ០៣៦ ព.ណ.គ.ស.ស.ប.ប្រក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការកត់ត្រា កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្ម

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៨/៩២៥ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម /០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៦ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០២០២/០០៦ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១៣១ អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៦៤ អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី១២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦ ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់
- យោងតាមតម្រូវការចាំបាច់របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សម្រេច
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ១ _ គោលបំណង

ប្រកាសនេះមានគោលបំណងលើកកម្ពស់និងពង្រឹង កិច្ចការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា និងជំនាញ ការទាក់ទាញវិនិយោគ ការប្រកបអាជីវកម្ម និងការប្រកួតប្រជែងដោយស្មោះត្រង់ចំពោះទំនិញ និងសេវាក្រោមកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម៉ាក និងកិច្ចសន្យាផ្តល់សិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្មក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ជំពូកទី ៦
អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ២៥ _ អន្តរប្បញ្ញត្តិ

រាល់កិច្ចសន្យាដែលនៅមានសុពលភាព និងបានកត់ត្រានិងតម្កល់នៅនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មមុនកាលបរិច្ឆេទនៃប្រកាសនេះ អាចស្នើសុំបន្តសុពលភាពតាមការកំណត់នៃ ប្រកាសនេះ។

ប្រការ២៦ _

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ២៧ _

នាយកខុទ្ទកាល័យ អគ្គនាយក អគ្គាធិការ ប្រធាននាយកដ្ឋាន ប្រធានគ្រប់អង្គភាពពាក់ព័ន្ធក្រោមឱវាទក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ថ្ងៃចន្ទ ៤ រោច ខែបុស្ស ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស.២៥៦៣
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ប៉ាន_សូរស័ក្តិ

កន្លែងទទួល:
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
- ខុទ្ទកាល័យ**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី**
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តមកិត្តិនីតិកោសលបណ្ឌិត ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ
- អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ
- អគ្គនាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល
- អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា
- គ្រប់រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

លេខ [illegible] សហវ [illegible]

ប្រកាសរួម

ស្តីពី

ការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១២១៣/១៣៩៣ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការកែសម្រួល និងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៤១៦/៣៦៨ ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការកែសម្រួលសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៦ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥០៨/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៤៨៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៧៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការកែសម្រួល អនុក្រឹត្យលេខ ៤៨៨ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

លេខ ៩២ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
, Sangkat Wat Phnom , khan Daun Penh, Phnom Penh, CAMBODIA.
ទូរស័ព្ទ : ៨៥៥-២៣-៧២៤ ៦៦៤ ទូរសារ : ៨៥៥-២៣-៤២៧ ៧៩
Phone : 855-23-724 664 Fax : 855-23-427 798

- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១៣១ អនក្រ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១២៧ អនក្រ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការកែសម្រួលមាត្រា២ មាត្រា៣ មាត្រា៤ និងបន្ថែមមាត្រា៨ស្ទួននៃអនុក្រឹត្យលេខ ៥៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការដំឡើងនាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញ នីហរ័ណ អាហរ័ណ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ (កាំកុងត្រូល) ឱ្យទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញ នីហរ័ណ អាហរ័ណ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ (កាំកុងត្រូល)
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៨២ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៥ ស្តីពីបទបញ្ញត្តិទូទៅនៃគណនេយ្យសាធារណៈ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៤០ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពីការកែសម្រួលតារាងពន្ធតែមប្រើសារពើពន្ធ
- បានឃើញបទបញ្ជាលេខ ០៤ បប. ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៦ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ
- យោងតាមតម្រូវការចាំបាច់របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

សម្រេច

ប្រការ១ .–

អនុញ្ញាតឱ្យក្រសួងពាណិជ្ជកម្មអនុវត្តការប្រមូលចំណូលពីកម្រៃសេវាសាធារណៈសម្រាប់ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិកាជាតិ។

ប្រការ២ .–

សេវាសាធារណៈដែលផ្តល់ដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវបានរៀបចំជាកម្រងសេវាសាធារណៈ ដែលមានរាយលម្អិតអំពីប្រភេទសេវា តម្លៃសេវា រយៈពេលអតិបរមានៃការផ្តល់សេវា និងសុពលភាព ទៅតាមប្រភេទសេវាសាធារណៈនីមួយៗ ដូចមានចែងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់នឹងប្រកាសរួមនេះ។

ប្រការ៣ .–

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ជាពិសេសនៅកន្លែងផ្តល់សេវាសាធារណៈ ត្រូវបិទផ្សាយប្រកាសរួម និងកម្រងសេវាសាធារណៈដែលរួមមានឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសរួមនេះ ព្រមទាំងនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការផ្តល់សេវាដែលមានការពាក់ព័ន្ធ។

នៅកន្លែងផ្តល់សេវាសាធារណៈ ត្រូវរៀបចំឱ្យមានកន្លែងទទួលបណ្តឹងតវ៉ា ដែលអាចកើតមានឡើងជាយថាហេតុ ជាពិសេសក្នុងករណីមានការអនុវត្តខុសពីស្តង់ដារសេវា ឬ មានការយកកម្រៃលើសការកំណត់ ឬ ការផ្តល់សេវាសាធារណៈមានការយឺតយ៉ាវហួសរយៈពេលអតិបរមាដែលបានកំណត់ជាដើម។

លេខរៀងចំនួនសេវា	បរិយាយ	តម្លៃសេវា	រយៈពេលអតិបរមានៃការផ្តល់សេវា (ថ្ងៃធ្វើការ)	សុពលភាព
២៧	៧ ការស្នើសុំពន្យារពេលផ្តល់ទត្តិករណ៍ ឬឯកសារគាំទ្រផ្សេងៗ (ចាប់ពីលើកទី២ ឡើងទៅ)	៤០ ០០០ ៛	១០ថ្ងៃ	
២៨	៨ ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ និងពិនិត្យបណ្តឹង ជំទាស់ ធ្វើមោឃភាព ឬ លុប ការចុះបញ្ជីម៉ាក ម៉ាកសមូហភាព ម៉ាកវិញ្ញាបនកម្ម ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ សិទ្ធិផ្តាច់មុខ ឬអាជ្ញាប័ណ្ណ/អាជ្ញាប័ណ្ណពិសេស ចេញពីបញ្ជី	៣០០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	
២៩	៩ ការលុប ម៉ាក ម៉ាកសមូហភាព ម៉ាកវិញ្ញាបនកម្ម ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ សិទ្ធិផ្តាច់មុខ ឬ អាជ្ញាប័ណ្ណ/អាជ្ញាប័ណ្ណពិសេស ចេញពីបញ្ជី និងការបោះពុម្ពផ្សាយ	៣០០ ០០០ ៛	តាមករណី	
៣០	១០ ការដាក់ពាក្យ ការចុះបញ្ជីសាជាថ្មី និងបោះពុម្ពផ្សាយ ម៉ាក ម៉ាកសមូហភាព ឬម៉ាកវិញ្ញាបនកម្ម	៤២០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	១០ ឆ្នាំ
៣១	១១ ការស្នើសុំកត់ត្រា និងតម្កល់លិខិតប្រគល់សិទ្ធិផ្តាច់មុខ	៦០០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	មិនលើស ២ ឆ្នាំ
៣២	១២ ការស្នើសុំកត់ត្រាអាជ្ញាប័ណ្ណ/អាជ្ញាប័ណ្ណពិសេស	៤០០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	តាមកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ
៣៣	១៣ ការស្នើសុំលុបម៉ាក ម៉ាកសមូហភាព ម៉ាកវិញ្ញាបនកម្ម ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ ការកត់ត្រាសិទ្ធិផ្តាច់មុខ ឬការកត់ត្រាអាជ្ញាប័ណ្ណ/អាជ្ញាប័ណ្ណពិសេស ដោយម្ចាស់ម៉ាក ឬភ្នាក់ងារតំណាង	១២០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	
៣៤	១៤ ការស្នើសុំពិនិត្យ និងវាយតម្លៃម៉ាក មុនការដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី	៨០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	
៣៥	១៥ ការស្នើសុំទុតិយតាវិញ្ញាបនបត្រ ថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ថតចម្លងឯកសារ ការបញ្ជាក់សុពលភាពម៉ាក ឬការបញ្ជាក់ផ្សេងៗ	១០០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	
៣៦	១៦ ការដាក់ពាក្យស្នើសុំសម្រុះសម្រួលវិវាទ	២០០ ០០០ ៛	៣០ថ្ងៃ	
៣៧	១៧ ការវាយតម្លៃអំពីការរំលោភបំពាន	២០០ ០០០ ៛	៦០ថ្ងៃ	

បែបបទ ឬទម្រង់នៃការចុះកិច្ចសន្យា
អាជ្ញាប័ណ្ណម៉ាក

កិច្ចសន្យាជួលម៉ាក

EX-99.(K)(3) 7 dex99k3.htm TRADEMARK LICENSE AGREEMENT

Exhibit (k)(3)

TRADEMARK LICENSE AGREEMENT

This TRADEMARK LICENSE AGREEMENT (this "Agreement") is made and effective as of March __, 2007 (the "Effective Date"), by and between PennantPark Investment Advisers, LLC a Delaware limited liability company (the "Licensor" or "Adviser"), and PennantPark Investment Corporation, a corporation organized under the laws of the State of Maryland ("Corporation") (each a "party," and collectively, the "parties").

RECITALS

WHEREAS, Adviser is the owner of the trade name "PENNANTPARK" (the "Licensed Mark") and has filed an application to register the mark in the United States of America (the "Territory") for investment management, investment consultation and investment advisory services.

WHEREAS, Corporation is a newly organized closed-end management investment company that has filed notice with the Securities and Exchange Commission that it intends to elect to be treated as a business development company under the Investment Company Act of 1940 (the "1940 Act");

WHEREAS, the Corporation is entering into an investment advisory and management agreement with Adviser (the "Advisory Agreement"), wherein Corporation will engage Adviser to act as the investment adviser to the Corporation; and

WHEREAS, Corporation desires to use the Licensed Mark in connection with the operation of its business, and Adviser is willing to permit Corporation to use the Licensed Mark, subject to the terms and conditions of this Agreement.

NOW, THEREFORE, in consideration of the mutual covenants and agreements set forth herein, and for other good and valuable consideration, the receipt and sufficiency of which are hereby acknowledged, the parties agree as follows:

ARTICLE 1.
LICENSE GRANT

1.1. License. Subject to the terms and conditions of this Agreement, Adviser hereby grants to Corporation, and Corporation hereby accepts from Adviser, a personal, non-exclusive, royalty-free right and license to use the Licensed Mark solely and exclusively as an element of Corporation's own corporate name and in connection with marketing the investment management, investment consultation and investment advisory services that Adviser may provide to Corporation. During the term of this Agreement, Corporation shall use the Licensed Mark only to the extent permitted under this License, and except as provided above, neither Corporation nor any affiliate, owner, director, officer, employee, or agent thereof shall otherwise use the Licensed Mark or any derivative thereof in the Territory without the prior express written consent of Adviser in its sole and absolute discretion and shall not use the Licensed Mark for any purpose outside the Territory. All rights not expressly granted to Corporation hereunder shall remain the exclusive property of Adviser.

1.2. Licensor's Use. Nothing in this Agreement shall preclude Licensor or any of its successors or assigns from using or permitting other entities to use the Licensed Mark, whether or not such entity directly or indirectly competes or conflicts with Corporation's business in any manner.

ARTICLE 2.
OWNERSHIP

2.1. Ownership. Corporation acknowledges and agrees that Adviser is the owner of all right, title, and interest in and to the Licensed Mark, and all such right, title and interest shall remain with the Adviser. Corporation shall not contest, dispute, challenge, oppose or seek to cancel Adviser's right, title, and interest in and to the Licensed Mark. Corporation shall not prosecute any application for registration of the Licensed Mark, or seek to register the Licensed Mark as a domain name or part of any domain name.

2.2. Goodwill. Corporation acknowledges that Corporation shall not acquire any right, title, or interest in the Licensed Mark by virtue of this Agreement other than the license granted hereunder, and disclaims any such right, title, interest, or ownership. All goodwill and reputation generated by Corporation's use of the Licensed Mark shall inure to the exclusive benefit of Adviser. Corporation shall not by any act or omission use the Licensed Mark in any manner that disparages or reflects adversely on Adviser or its business or reputation. Corporation shall not take any action that would interfere with or prejudice Adviser's ownership or registration of the Licensed Mark, the validity of the Licensed Mark or the validity of the license granted by this Agreement.

ARTICLE 3.
COMPLIANCE

3.1. Quality Control. In order to preserve the inherent value of the Licensed Mark, Corporation agrees to use reasonable efforts to ensure that it maintains the quality of the Corporation's business and the operation thereof equal to the standards prevailing in the operation of Adviser's and Corporation's business as of the date of this Agreement. Adviser shall oversee the quality of the services provided under the Licensed Mark by virtue of its role as investment adviser to the Corporation, and shall approve, prior to their use, all prospectuses, advertisements, and other materials upon which Corporation uses the Licensed Mark. The Corporation further agrees to use the Licensed Mark in accordance with such quality standards as may be reasonably established by Licensor and communicated to the Corporation from time to time in writing, or as may be agreed to by Licensor and the Corporation from time to time in writing.

3.2. Compliance With Laws. Corporation agrees that the business operated by it in connection with the Licensed Mark shall comply with all laws, rules, regulations and

---

requirements of any governmental body in the Territory or elsewhere as may be applicable to the operation, advertising and promotion of the business and shall notify Adviser of any action that must be taken by Corporation to comply with such law, rules, regulations or requirements.

3.3. Notification of Infringement. Each party shall immediately notify the other party and provide to the other party all relevant background facts upon becoming aware of (a) any registrations of, or applications for registration of, marks in the Territory that do or may conflict with any Licensed Mark, and (b) any infringements, imitations, or illegal use or misuse of the Licensed Mark in the Territory. Adviser shall have the exclusive right, but not the obligation, to prosecute, defend and/or settle in its sole discretion, all actions, proceedings and claims involving any Third Party Infringement or Third Party Claim, and to take any other action that it deems necessary or proper for the protection and preservation of its rights in the Licensed Mark. Corporation shall cooperate with Adviser in the prosecution, defense, or settlement of such actions, proceedings, or claims.

ARTICLE 4.
REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

4.1. Corporation acknowledges that Adviser has applied for registration in the Territory of PENNANTPARK, that Adviser's application for registration has not yet been examined or approved for registration, and that Corporation accepts this license on an "as is" basis. Corporation acknowledges that Adviser makes no explicit or implicit representation or warranty as to the registrability, validity, enforceability, or ownership of the Licensed Mark, or as to Corporation's ability to use the Licensed Mark without infringing or otherwise violating the rights of others, and Adviser has no obligation to indemnify Corporation with respect to any claims arising from Corporation's use of the Licensed Mark.

4.2. Mutual Representations. Each party hereby represents and warrants to the other party as follows:

(a) Due Authorization. Such party is a corporation duly incorporated and in good standing as of the Effective Date, and the execution, delivery and performance of this Agreement by such party have been duly authorized by all necessary action on the part of such party.

(b) Due Execution. This Agreement has been duly executed and delivered by such party and, with due authorization, execution and delivery by the other party, constitutes a legal, valid and binding obligation of such party, enforceable against such party in accordance with its terms.

(c) No Conflict. Such party's execution, delivery and performance of this Agreement do not: (i) violate, conflict with or result in the breach of any provision of the charter or by-laws (or similar organizational documents) of such party; (ii) conflict with or violate any

law or governmental order applicable to such party or any of its assets, properties or businesses; or (iii) conflict with, result in any breach of, constitute a default (or event which with the giving of notice or lapse of time, or both, would become a default) under, require any consent under, or give to others any rights of termination, amendment, acceleration, suspension, revocation or cancellation of any contract, agreement, lease, sublease, license, permit, franchise or other instrument or arrangement to which it is a party.

ARTICLE 5.
TERM AND TERMINATION

5.1. Term. This Agreement shall expire (a) upon expiration or termination of the Advisory Agreement; (b) if the Adviser ceases to serve as investment adviser to Corporation; (c) by Adviser or Corporation upon sixty (60) days' written notice to the other party, or (d) by Adviser at any time in the event Corporation assigns or attempts to assign or sublicense this Agreement or any of Corporation's rights or duties hereunder without the prior written consent of Adviser.

5.2. Upon Termination. Upon expiration or termination of this Agreement, all rights granted to Corporation under this Agreement with respect to the Licensed Mark shall cease, and Corporation shall immediately discontinue all use of the Licensed Mark. Corporation shall immediately change its corporate name by deleting the term "PENNANTPARK." For twenty-four (24) months following termination of this Agreement, Corporation shall specify on all public-facing materials in a prominent place and in prominent typeface that Corporation is no longer operating under the Licensed Mark and is no longer associated with Licensor.

ARTICLE 6.
MISCELLANEOUS

6.1. Assignment. Corporation will not sublicense, assign, pledge, grant or otherwise encumber or transfer to any third party all or any part of its rights or duties under this Agreement, in whole or in part, without the prior written consent from Adviser, which consent Adviser may grant or withhold in its sole and absolute discretion. Any purported transfer without such consent shall be void *ab initio*.

6.2. Independent Contractor. Except as expressly provided or authorized in the Advisory Agreement, neither party shall have, or shall represent that it has, any power, right or authority to bind the other party to any obligation or liability, or to assume or create any obligation or liability on behalf of the other party.

6.3. Notices. All notices, requests, claims, demands and other communications hereunder shall be in writing and shall be given or made (and shall be deemed to have been duly given or made upon receipt) by delivery in person, by overnight courier service (with signature required), by facsimile, or by registered or certified mail (postage prepaid, return receipt requested) to the respective parties at the following addresses:

If to Adviser:	If to Corporation:
PennantPark Investment Advisers, LLC 445 Park Avenue, 10th Floor New York, NY 10022 Tel. No.: (212) 307-3280 Fax No.: (212) 515-3451 Attn: Chief Compliance Officer	PennantPark Investment Corporation 445 Park Avenue, 10th Floor New York, NY 10022 Tel. No.: (212) 307-3280 Fax No.: (212) 515-3451 Attn: Chief Compliance Officer

6.4. Governing Law. This Agreement shall be governed by, and construed in accordance with, the laws of the State of New York . The parties unconditionally and irrevocably consent to the exclusive jurisdiction of the courts located in the State of New York and waive any objection with respect thereto, for the purpose of any action, suit or proceeding arising out of or relating to this Agreement or the transactions contemplated hereby.

6.5. Amendment. This Agreement may not be amended or modified except by an instrument in writing signed by each party hereto.

6.6. No Waiver. The failure of either party to enforce at any time for any period the provisions of or any rights deriving from this Agreement shall not be construed to be a waiver of such provisions or rights or the right of such party thereafter to enforce such provisions, and no waiver shall be binding unless executed in writing by all parties hereto.

6.7. Severability. If any term or other provision of this Agreement is invalid, illegal or incapable of being enforced by any law or public policy, all other terms and provisions of this Agreement shall nevertheless remain in full force and effect so long as the economic or legal substance of the transactions contemplated hereby is not affected in any manner materially adverse to any party. Upon such determination that any term or other provision is invalid, illegal or incapable of being enforced, the parties hereto shall negotiate in good faith to modify this Agreement so as to effect the original intent of the parties as closely as possible in an acceptable manner in order that the transactions contemplated hereby are consummated as originally contemplated to the greatest extent possible.

6.8. Headings. The descriptive headings contained in this Agreement are for convenience of reference only and shall not affect in any way the meaning or interpretation of this Agreement.

6.9. Counterparts. This Agreement may be executed in one or more counterparts, each of which when executed shall be deemed to be an original instrument and all of which taken together shall constitute one and the same agreement.

6.10. Entire Agreement. This Agreement constitutes the entire agreement of the parties with respect to the subject matter hereof and supersedes all prior agreements and undertakings, both written and oral, between the parties with respect to such subject matter.

6.11. Third party Beneficiaries. Nothing in this Agreement, either express or implied, is intended to or shall confer upon any third party any legal or equitable right, benefit or remedy of any nature whatsoever under or by reason of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, each party has caused this Agreement to be executed as of the Effective Date by its duly authorized officer.

ADVISER:

PENNANTPARK INVESTMENT ADVISERS, LLC

By: /s/ Arthur H. Penn
Name: Arthur H. Penn
Title: Manager

CORPORATION:

PENNANTPARK INVESTMENT CORPORATION

By: /s/ Arthur H. Penn
Name: Arthur H. Penn
Title: Chief Executive Officer

កិច្ចសន្យាទិញលក់ម៉ាក

EX-10.35 10 dex1035.htm TRADEMARK ASSIGNMENT AGREEMENT

Exhibit 10.35

TRADEMARK ASSIGNMENT AGREEMENT

This Trademark Assignment Agreement (the "**Agreement**") is entered into this 21st day of December, 2006 (the "**Effective Date**") by and between Applied Digital Solutions, Inc., a corporation duly organized and existing under the laws of the State of Missouri and having it principal place of business at 1690 S. Congress Avenue, Suite 200, Delray Beach, FL 33445 ("**Assignor**") and VeriChip Corporation, a corporation duly organized and existing under the laws of the State of Delaware and having it principal place of business at 1690 S. Congress Avenue, Suite 200, Delray Beach, FL 33445 ("**Assignee**").

A. WHEREAS, Assignor owns the entire right, title and interest in and to certain U.S. and foreign trademarks and services marks, both registered and unregistered, and applications for trademark and service mark registrations filed with the United States Trademark Office and foreign trademark applications, as listed in attached Exhibit A or otherwise using the prefix "Veri" (collectively the "**Marks**");

B. WHEREAS Assignor owns 100% of the outstanding stock of Assignee;

C. WHEREAS, Assignor and Assignee entered into a certain Trademark License Agreement effective the 5th day of August, 2005 (the "License Agreement") which, among other provisions,

(i) granted certain licenses to Assignee to use the Marks;

(ii) provided for termination of the License Agreement upon such time as (a) Assignor ceases to own 100% of the outstanding stock of Assignee and (b) Assignor and Assignee have failed, after good faith negotiations, to reach an agreement providing for, *inter alia*, the payment of royalties; and

(iii) in Section 12, obligated Assignee to discontinue use of the Marks upon termination of the License Agreement;

D. WHEREAS, Assignor is preparing to issue stock of Assignee to the public; and

E. WHEREAS Assignee desires to acquire all of Assignor's right, title and interest, in and to the Marks together with all the goodwill of the business symbolized thereby, and Assignor desires to assign all such right, title and interest in and to the Marks to Assignee, upon the terms and conditions set forth herein.

NOW, THEREFORE, for good and valuable consideration the receipt and sufficiency of which is hereby acknowledged by Assignor, the parties agree as follows:

1. Assignor hereby conveys and assigns to Assignee, and Assignee hereby accepts from Assignor, all of Assignor's right, title and interest in and to the Marks, together with the goodwill of the business symbolized by the Marks.

---

2. Assignor represents and warrants that:

(i) Assignor owns the entire right, title and interest in and to the Marks;

(ii) all registrations for the Marks are currently valid and subsisting and in full force and effect;

(iii) Assignor has not licensed the Marks to any other person or entity or granted, either expressly or impliedly, any trademark or servicemark rights with respect to the Marks to any other person or entity;

(iv) there are no liens or security interests against the Marks;

(v) Assignor has all authority necessary to enter into this Agreement and the execution and delivery of this Agreement has been duly and validly authorized; and

(vi) execution of this Assignment and performance of Assignor's obligations hereunder shall not violate or conflict with any other agreement to which Assignor is a party or provision of Assignor's Certificate of Incorporation or By-laws.

3. Assignor shall execute and deliver to Assignee on or before the Effective Date the Trademark Assignment in the form shown in Exhibit B. At any time, and from time to time after the Effective Date, at Assignee's request, Assignor shall execute and deliver such other instruments of sale, transfer, conveyance, assignment and confirmation and take such other action, at Assignor's expense, as Assignee may reasonably deem necessary or desirable in order to perfect or otherwise enable the transfer, conveyance and assignment to Assignee and to confirm Assignee's title to the Marks and any and all federal and state trademark registrations thereof or applications therefore. Assignor further agrees to assist Assignee and to provide such reasonable cooperation and assistance to Assignee, at Assignee's expense, as Assignee may reasonably deem necessary and desirable in exercising and enforcing Assignee's rights in the Marks.

4. Within 15 days of the execution of this Agreement, Assignee will pay Assignor the sum of $10.

5. After the Effective Date, Assignor agrees to make no further use of the Marks or any mark confusingly similar thereto, anywhere in the world, except as may be expressly authorized by the parties in writing, and Assignor agrees to not challenge Assignee's use or ownership, or the validity, of the Marks.

6. Assignor and Assignee agree that the terms of this Agreement shall take precedence over any contrary terms of the License Agreement, including expressly Section 12 of the License Agreement.

7. This Agreement shall be binding on and shall inure to the benefit of the parties to this Agreement and their successors and assigns, if any.

---

8. Miscellaneous.

(a) This Agreement, Exhibit A, and the Trademark Assignment whose form is shown in Exhibit B constitute the entire agreement of the parties with regard to the subject matter hereof. No modifications of or additions to this Agreement shall have effect unless in writing and properly executed by both parties, making specific reference to this Agreement by date, parties, and subject matter.

(b) This Agreement and the rights and obligations of the parties hereunder shall be governed by and construed in accordance with the laws of Florida, without regard to its conflict of laws principles, and shall be enforceable against the parties in the courts of Florida. For such purpose, each party hereby irrevocably submits to the jurisdiction of such courts, and agrees that all claims in respect of this Agreement may be heard and determined in any of such courts.

(c) This Agreement may be signed by each party separately, in which case attachment of all of the parties' signature pages to this Agreement shall constitute a fully-executed agreement.

(d) Any provision of this Agreement that is invalid, illegal or unenforceable in any jurisdiction shall, as to that jurisdiction, be ineffective to the extent of such invalidity, illegality or unenforceability, without affecting in any way the remaining provisions of this Agreement in such jurisdiction or rendering that or any other provision of this Agreement invalid, illegal or unenforceable in any other jurisdiction.

IN WITNESS WHEREOF, the parties hereto have caused this Agreement to be executed by their respective duly authorized representatives as of the day and year above written.

ASSIGNOR:	**ASSIGNEE:**
Applied Digital Solutions, Inc	**VeriChip Corporation**
By: /s/ Michael Krawitz	By: /s/ Scott Silverman
Name: Michael Krawitz	Name: Scott Silverman
Title: Chief Executive Officer	Title: Chief Executive Officer

---

Exhibit A

Serial No.	Country	Title/Mark	FILE DATE	REG. No.	REG. DATE

78/032295	US	TECHNOLOGY THAT CARES	10/25/2000		
78/099039	US	VERICHIP	12/19/2001		
2,425,463	Argentina	VERICHIP	4/21/2003	680, 295	
825387060	Brazil	VERICHIP	4/21/2003		
1,176,009	Canada	VERICHIP	4/25/2003		
605929	Chili	VERICHIP	4/28/2003	680295	12/3/2003
3538381	China	VERICHIP	4/24/2003		
03022969	Colombia	VERICHIP	4/22/2003		
002912319	CTM (Europe)	VERICHIP	10/29/2002	2912319	
131873	Ecuador	VERICHIP	3/6/2003	23971	6/24/2003
2003-18440	Korea	VERICHIP	4/22/2003	611263	
592475	Mexico	VERICHIP	3/14/2003	790076	4/30/2003
2003716292	Russia	VERICHIP	8/22/2003		
2004-00069	South Africa	VERICHIP	1/5/2004		
05801/2003	Switzerland	VERICHIP	11/25/2003	519350	3/18/2004
092019313	Taiwan	VERICHIP	4/22/2003	Reg. No. 01091002	
3433-2002	Venezuela	VERICHIP	3/28/2003		
78/119040	US	VERIPASS	4/2/2002	2,807,427	1/20/2004
78/103916	US	GET CHIPPED	1/21/2002	2772634	10/7/2003
826113800	Brazil	VERIMED	12/9/2003		
003542271	CTM (Europe)	VERIMED	12/8/2003		
633078	Mexico	VERIMED	12/8/2003	831309	
78/259979	US	VERIMED	6/9/2003		
78/882482	US	VERITRACE	5/12/2006		

Serial No.	Country	Title/Mark	FILE DATE	REG. No.	REG. DATE
Not yet assigned	Brazil	VERIGUARD	11/14/2003		
003574233	CTM (Europe)	VERIGUARD	12/8/2003		
633076	Mexico	VERIGUARD	12/8/2003	831307	
8261138000	Brazil	VERIPAY	12/9/2003		
003574167	CTM (Europe)	VERIPAY	12/8/2003		
633077	Mexico	VERIPAY	12/8/2003	831309	
78/260027	US	VERIPAY	6/9/2003		
826059325	Brazil	VERIKID	11/14/2003		
78/309237	US	VERIKID	10/3/2003		

Common law marks

CHIPMOBILE™, a standard character mark
SECURITY THROUGH INNOVATION™, a standard character mark
THERE WHEN YOU NEED IT™, a standard character mark

Exhibit B

IN THE UNITED STATES PATENT AND TRADEMARK OFFICE

TRADEMARK ASSIGNMENT

WHEREAS, Applied Digital Solutions, Inc., a corporation duly organized and existing under the laws of the State of Missouri and having it principal place of business at 1690 S. Congress Avenue, Suite 200, Delray Beach, FL 33445 ("**Assignor**") owns all the right, title and interest in and to the federal trademark registrations of the marks identified in Schedule A hereto (the "**Marks**") and all foreign registrations everywhere in the world; and

WHEREAS, VeriChip Corporation, a corporation duly organized and existing under the laws of the State of Delaware and having it principal place of business at 1690 S. Congress Avenue, Suite 200, Delray Beach, FL 33445 ("**Assignee**"), desires to acquire all right, title and interest in and to the Marks, the registrations thereof, and the goodwill associated therewith.

NOW THEREFORE, for good and valuable consideration, receipt of which is hereby acknowledged, Assignor hereby conveys and assigns to Assignee the entire right, title and interest in and to the Marks together with all goodwill of the business represented and symbolized thereby with all rights to sue and recover damages and/or profits for past infringements.

Applied Digital Solutions, Inc.

Date

By: ______________________________

Name:

Title:

ពាក្យស្នើសុំធ្វើការកត់ត្រាការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួច

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

Kingdom of Cambodia

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Nation - Religion - King

គំរូទំរង់លេខៈ ០១១
Form: 011-RRARM-Eng
កម្ពុជា ***CAMBODIA***

ជូនចំពោះ: នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
(To: Department of Intellectual Property Rights Ministry of Commerce)

ពាក្យស្នើសុំកត់ត្រាការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួច

REQUEST FOR RECORDAL OF ASSIGNMENT OF REGISTERED MARK

១- ម៉ាក(Mark):

២- ជំពូក(Class):

៣- លេខដាក់ពាក្យ(Application Number):

៤- លេខចុះបញ្ជីដើម(Original Registration Number):

៥- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់អ្នកផ្ទេរសិទ្ធិ(Name and Address of Assignor): ____________________

____

៦- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់អ្នកទទួលសិទ្ធិ(Name and Address of Assignee): ____________________

____

៧- ឈ្មោះរបស់ភ្នាក់ងារ/មេធាវី តំណាងក្នុងស្រុក និងអាសយដ្ឋានសំរាប់ទំនាក់ទំនង(Name of Local Agent/Attorney and Address for Service): ____________________

____

ទូរស័ព្ទ(Tel):____________ ទូរសារ(Fax):____________ អ៊ីម៉ែល(Email)____________

៨- ឯកសារដែលត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយពាក្យស្នើសុំ(Documents Accompanying the Application):

- លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិម៉ាកច្បាប់ដើម ឬច្បាប់ចម្លងដែលមានបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវ(Original or Certified Copy of Notarized Deed of Assignment)
- លិខិតប្រគល់សិទ្ធិ និងលិខិតប្រគល់សិទ្ធិបន្តច្បាប់ដើម ប្រសិនបើភ្នាក់ងារ/មេធាវី តំណាងត្រូវបានជ្រើសតាំងថ្មី (Original Notarized Power of Attorney and Deed of Substitution, if the Agent/Attorney is newly appointed)
- វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីច្បាប់ដើម ឬច្បាប់ចម្លង ដែលមានបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវ(Original or Certified Copy of Mark Registration Certificate(s))

ហត្ថលេខា និងត្រា(Signature and Stamp): ____________________

ឈ្មោះហត្ថលេខី(Name of Signatory): ____________________

មុខងារ(Title): ____________________

កាលបរិច្ឆេទ(Date): ____________________

លិខិតប្រគល់សិទ្ធិម៉ាក

គំរូទំរង់លេខៈ ០០២
ប្រទេសកម្ពុជា

លិខិតប្រគល់សិទ្ធិ

តាំងនាមខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំជា ______________________ នៃក្រុមហ៊ុន ______________________ ដែលមានអាសយដ្ឋាន ____ សូមចាត់តាំង ____________________ ដែលមានអាសយដ្ឋាន__ ______________________________________ ធ្វើជាភ្នាក់ងារស្របច្បាប់ក្នុងការដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី ចុះបញ្ជីសាជាថ្មី និងការពារម៉ាករបស់ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំស្របទៅនឹងច្បាប់ដែលមានចែងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

អាស្រ័យហេតុនេះភ្នាក់ងារតំណាងរបស់ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំខាងលើ មានសិទ្ធិចុះហត្ថលេខាជារួមលើឯកសារដែលចាំបាច់ទាក់ទិននឹងការដាក់ពាក្យ ឬ ដកពាក្យស្នើសុំ បង់កំរៃ និងចំណាយលើឯកសារទាំងអស់ ព្រមទាំងមានសិទ្ធិធ្វើលិខិតចាត់តាំងបន្ត និងសកម្មភាពទាំងឡាយណាដែលជាតំរូវការក្នុងការដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី និងដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីសាជាថ្មី ព្រមទាំងការពារទៅលើការលួចក្លែងបន្លំម៉ាក។

ធ្វើនៅ ____________________ ថ្ងៃទី ______ ខែ______ ឆ្នាំ ២០__

ហត្ថលេខា ____________________
ឈ្មោះ ____________________
តួនាទី ____________________

ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថាក្រុមហ៊ុនខាងលើពិតជាក្រុមហ៊ុន/បុគ្គលស្របច្បាប់ដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់នៃប្រទេស____________________ ____________________ហើយហត្ថលេខាខាងលើគឺពិតជារបស់លោក/លោកស្រី ____________________________ មានមុខងារជា________________________ ដែលបានទទួលសិទ្ធិចុះហត្ថលេខាក្នុងនាមក្រុមហ៊ុនខាងលើ។

____
សាការីសាធារណៈ